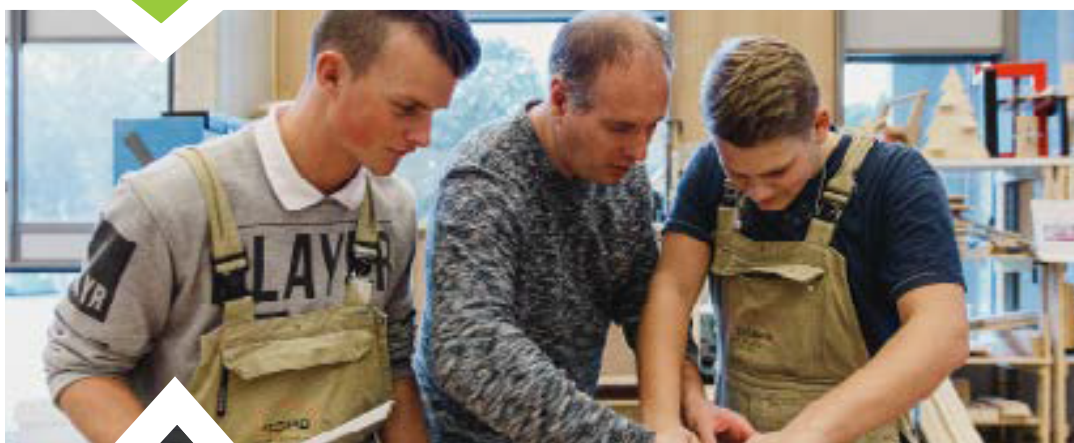
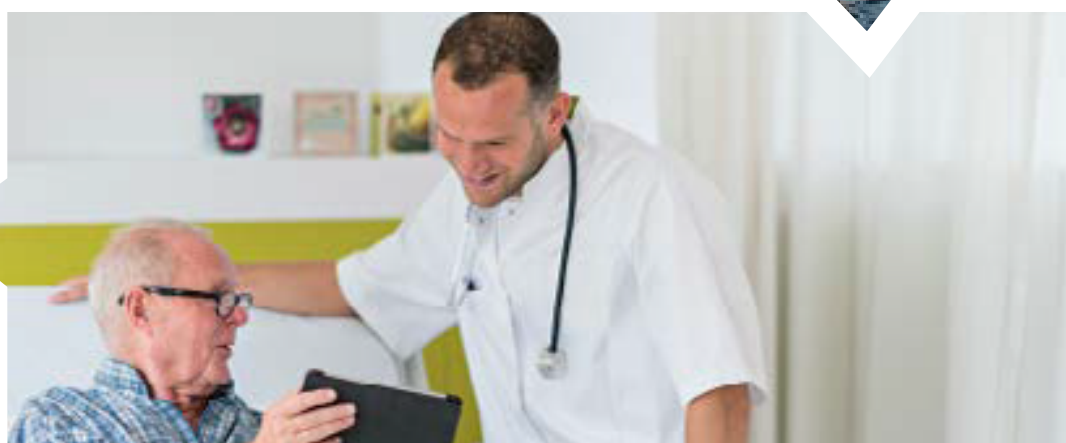

REGIO DEAL OOST-GRONINGEN

UITVOERINGS
2023
PROGRAMMA

december 2022

INHOUD

1	Vooraf.....	2
1.1	Inleiding.....	2
1.2	Doelstelling Regio Deal Oost-Groningen	2
	Ambitie	2
	Doel	2
1.3	Actielijnen Regio Deal	3
1.4	Integrale aanpak	4
1.5	Uitvoeringsprogramma's	4
1.6	Uitgangspunten	4
1.7	Borging van onze aanpak.....	5
2	Governance en besluitvorming.....	5
2.1	Bestuurlijk overleg op de vier pijlers	6
2.2	Stuurgroep Regio Deal en Rijk-Regio overleg.....	6
2.3	Ambtelijke voorbereiding: inhoud en proces.....	6
2.4	Betrokkenheid maatschappelijke organisaties.....	7
2.5	Programmateam.....	7
3	Monitoring, resultaten en inzichten	8
3.1	Monitoring	8
3.2	Aanbevelingen	8
4	Uitvoering projecten 2023.....	10
4.1	Leren	11
4.2	Werk en Inkomen	18
4.3	Gezondheid.....	29
4.4	Woonomgeving.....	45
5	Financiën	51
5.1	Financiële verdeling Regio Deal.....	51
5.2	Totaaloverzicht per pijler.....	52

1 VOORAF

1.1 INLEIDING

De Rijksoverheid, de Provincie Groningen en de zes Oost-Groninger gemeentes hebben een Regio Deal gesloten. Met de Regio Deal Oost-Groningen zetten wij ons samen in om de leefbaarheid van de regio te versterken. Door in te zetten op goede opleidingen, meer kans op werk, goede voorzieningen, het verbeteren van de gezondheid en het behouden van een mooie woonomgeving. Tot en met 2024 investeren wij samen 30 miljoen euro in de toekomstkracht van de regio, op de vier pijlers:

- leren
- werk en inkomen
- gezondheid
- woonomgeving

De Regio Deal is gesloten op het niveau van actielijnen, met daarin ook een afspraak over de verdeling van de middelen over deze actielijnen. Op projectniveau wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld. Het eerste uitvoeringsprogramma besloeg de periode 2020 – december 2021 en was een uitwerking van de genoemde projecten in de Regio Deal tekst (juli 2020). Het uitvoeringsprogramma 2022 is gebaseerd op de Regio Deal, het uitvoeringsprogramma 2020 – 2021 en de monitoring van de voortgang daarvan. Vooruitlopend op de beschrijving van het programma in dit stuk, benoemen we al twee accentverschuivingen die voortkomen uit de projecten in het lopende programma. Deze sluiten ook aan bij een bredere maatschappelijke ontwikkeling en aandacht vanuit de verschillende overheden:

- nadrukkelijker aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- meer inzet op preventie i.p.v. curatie

1.2 DOELSTELLING REGIO DEAL OOST-GRONINGEN

Ambitie

In de Regio Deal, vastgesteld op 13 juli 2020, is de ambitie geformuleerd om de brede welvaart te verbeteren en de negatieve spiraal te doorbreken. De Regio Deal Oost-Groningen maakt gebruik van de kracht van de regio en haar inwoners en biedt hen perspectief. Alle Oost-Groningers werken, zelf en samen, aan verbetering van de brede welvaart. Organisaties werken integraal samen om inwoners daarin optimaal te faciliteren. We benutten de aanwezige kracht en kennis, ontwikkelen deze verder en zetten deze in voor verdere verbetering van de brede welvaart.

Doel

Het doel is de basisleefbaarheid in de regio op orde te brengen en stappen te zetten naar de toekomst. We brengen een ontwikkeling op gang die Oost-Groningers perspectief biedt; die hen helpt gezond(er) te leven en te blijven investeren in hun eigen ontwikkeling. We investeren in goed onderwijs, passende werkgelegenheid en een gezonde leefstijl. Iedere Oost-Groninger zet minimaal één stap vooruit op minimaal één van de pijlers leren, werken, gezondheid. Daarbij investeren we in de kwaliteit van de fysieke woonomgeving in onze regio; in de woningvoorraad en de openbare ruimte.

Leren

In Oost-Groningen is het opleidingsniveau en de onderwijsparticipatie gemiddeld genomen laag en is het aandeel laaggeletterden hoog. Hierdoor is de kans op een baan kleiner, met grote gevolgen op

het brede sociaal-economische vlak. Het is daarom van groot belang dat er wordt geïnvesteerd in het verbeteren van het opleidingsniveau en de opleidingsparticipatie van onze inwoners.

Werk en Inkomen

Er is op de arbeidsmarkt in Oost-Groningen een kloof tussen het aanbod aan arbeidskrachten en de vraag naar voldoende gekwalificeerd personeel. Enerzijds heeft een grote groep inwoners door de lage onderwijsparticipatie en laag opleidingsniveau een flinke afstand tot de arbeidsmarkt. Anderzijds hebben werkgevers moeite om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken. Het gevolg is dat de arbeidsparticipatie in Oost-Groningen relatief laag is en het aandeel beschutte banen hoog ligt. Het aandeel huishoudens in de lagere inkomensgroepen is in Oost-Groningen daardoor een stuk hoger dan in de rest van Nederland met als gevolg de (intergenerationele) schuldenproblematiek en het overerven van armoede. Een en ander heeft directe gevolgen voor alle overige thema's.

Gezondheid

Het feit dat in Oost-Groningen relatief veel mensen wonen met een lage sociaal-economische status, lage geletterdheid en een relatief laag opleidingsniveau, staat in veel gevallen ook in verband met het veel voorkomen van een ongezonde leefstijl en ernstige gezondheidsproblemen. Veel inwoners hebben beperkte gezondheidsvaardigheden, hoge zorgkosten en de levensverwachting is lager dan gemiddeld in ons land. Deze vicieuze cirkel begint al vroeg; een grote groep jongeren in Oost-Groningen groeit op zonder te leren wat een gezonde leefstijl is en hoe je daaraan moet werken. Daarnaast is het steeds moeilijker om in een dunbevolkte regio als Oost-Groningen een volledig zorgaanbod te kunnen leveren als gevolg van bevolkingsdaling en veranderingen in het zorglandschap. Tot slot is het vinden en behouden van voldoende gekwalificeerd zorgpersoneel lastig. Kortom, inwoners krijgen niet de zorg die ze nodig hebben en die ze verdienen.

Woonomgeving

Oost-Groningen heeft een forse volkshuisvestelijke opgave. De netto woonlasten behoren tot de laagste van Nederland, toch besteden Oost-Groningers landelijk het grootste deel van hun inkomen aan wonen. Dit komt doordat een groot deel van de inwoners met een relatief laag inkomen een eigen woning heeft. Veel inwoners hebben de middelen niet om hun woning goed te onderhouden, laat staan verduurzamen. Dit alles zorgt voor een kwetsbare woningmarkt en een verpaupering van de woningvoorraad.

De dorps- en stadscentra in Oost-Groningen hebben te maken met teruglopende vraag naar winkelloppervlak. Het is bovendien moeilijk om een sluitende businesscase voor herbesteding te ontwikkelen. Dit leidt tot verpaupering van de centra en een verdere terugloop van het winkelaanbod. Goede en bereikbare winkelvoorzieningen zijn in een krimpregio niet vanzelfsprekend, terwijl juist een goed winkelaanbod dat past bij de lokale vraag belangrijk is voor de leefbaarheid en de werkgelegenheid.

1.3 ACTIELIJNEN REGIO DEAL

De Regio Deal Oost-Groningen kent tien actielijnen:

1. We verbeteren het opleidingsniveau
2. We verhogen de participatie in het onderwijs
3. We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid
4. We vergroten de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt
5. We verkleinen de intergenerationele armoede en schuldenproblematiek
6. We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl
7. We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg

8. We verbeteren dorpen en wijken gebiedsgericht en gericht op de toekomst
9. We stimuleren en ondersteunen huiseigenaren bij de energietransitie
10. We investeren in aantrekkelijkere dorps- en stadscentra

1.4 INTEGRALE AANPAK

Binnen de Regio Deal werken we integraal. De verschillende actielijnen van de Regio Deal raken aan de vier pijlers. Het spreekt immers voor zich dat een goede passende opleiding meer perspectief biedt op werk. En dat het hebben van een zinvolle dagbesteding bijdraagt aan de fysieke en mentale gezondheid, evenals een gezonde en prettige woonomgeving en een woning zonder te hoge woonlasten. Dit komt op projectniveau nadrukkelijk terug. Zo zijn inmiddels vijf mensen met afstand tot de arbeidsmarkt opgeleid tot energiecoach en werken in de aanpak verduurzaming en woonlasten. Dit draagt bij aan de doelstellingen van de pijlers Leren, Werk en Inkomen en Woonomgeving. Binnen de gebiedsgerichte aanpak (GGA) koppelen we doelstellingen en projecten vanuit de vier pijlers aan elkaar, waardoor deze elkaar versterken. Een voorbeeld daarvan is de Verrijkte Schooldag, die we programmeren in verschillende wijken waar ook de gebiedsgerichte aanpak loopt, zoals in Veendam Noordwest en Bad Nieuweschans. De pijlers Leren en Werk & Inkomen werken in toenemende mate met elkaar samen, zowel in de uitvoering als in de planontwikkeling en de aansturing.

1.5 UITVOERINGSPROGRAMMA'S

In de vastgestelde Regio Deal tekst (juli 2020) is een aantal concrete projecten opgenomen. Daarnaast is er ruimte gehouden om, ook na het sluiten van de Regio Deal, het programma verder uit te werken en aan te scherpen, in samenwerking met de deelnemende overheden en maatschappelijke organisaties. De uitwerking van projectvoorstellen wordt opgenomen in een jaarlijks uitvoeringsprogramma: 2020 – 2021, 2022, 2023 en 2024. Het eerste halfjaar van 2025 is een afrondingsperiode, waarin op basis van continue evaluatie en monitoring afspraken worden gemaakt voor het vervolg. In hoofdstuk 3 staat het uitvoeringsprogramma voor 2023 beschreven aan de hand van projectbladen met een projectbeschrijving, beknopte begroting en planning. Er is in veel gevallen sprake van doorlopende projecten met doorlopende financiering. Bij deze projecten geven we dat aan in de projectbladen.

1.6 UITGANGSPUNTEN

Voor alle projecten van de Regio Deal gelden de volgende uitgangspunten:

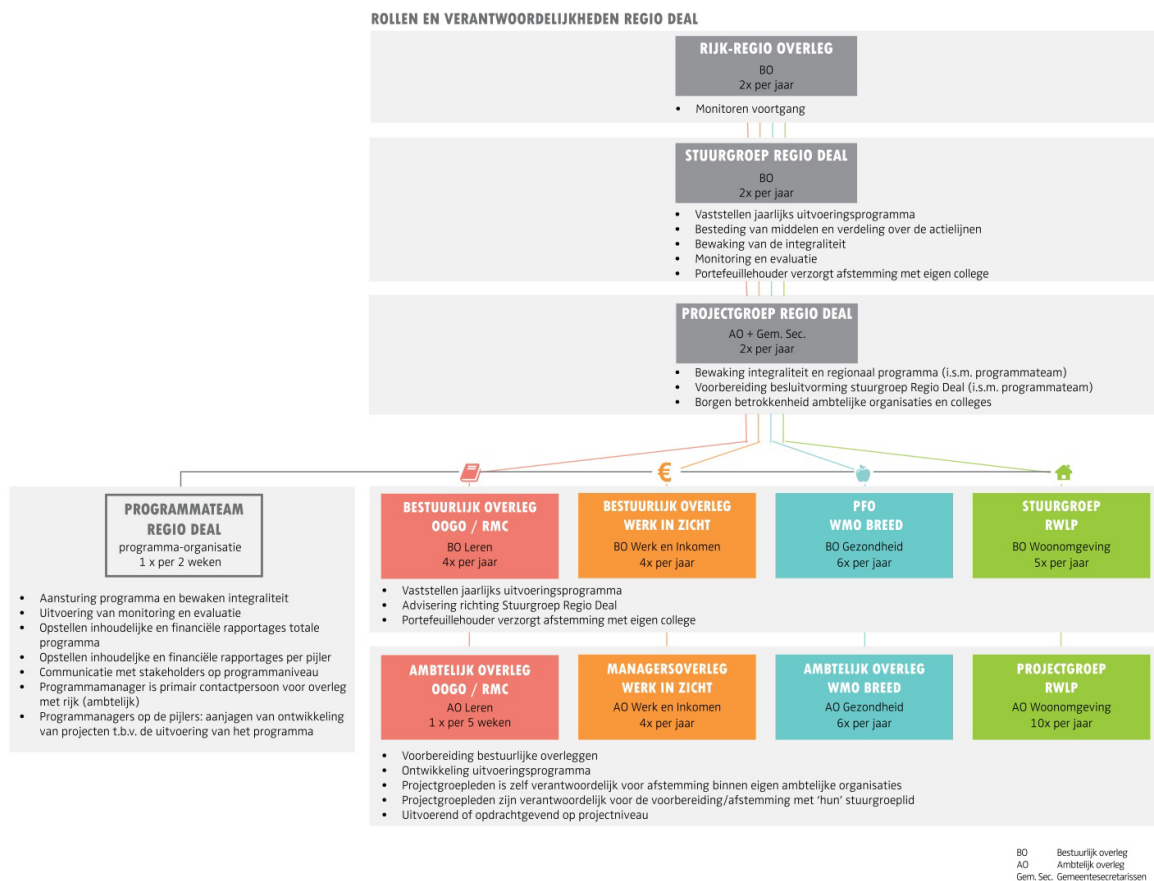
1. regionale betekenis;
 - resultaten moeten zichtbaar zijn voor de inwoners en organisaties in de regio
 - uitvoerende partijen komen bij voorkeur uit de regio
 - regionale bedrijven moeten een goede kans krijgen te participeren
2. bijdrage aan minstens één van de actielijnen, zoals overeengekomen in de Regio Deal tekst
3. innovatief karakter (binnen project zelf en / of in de samenhang met andere projecten)
4. integrale werkwijze

Projectvoorstellen worden door de ambtelijke projectgroepen op de vier pijlers besproken en kunnen enkel via deze projectgroepen worden opgenomen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.

1.7 BORGING VAN ONZE AANPAK

De Regio Deal kent, met de verlenging van 1 jaar, een looptijd t/m de zomer van 2025. Borging van de regionale samenwerking is van essentieel belang voor het verwezenlijken van onze ambities. De Regio Deal blijkt daarbij een vliegwiel van betekenis. In 2021 hebben de Oost-Groninger gemeenten en de provincie Groningen met elkaar gewerkt aan een Regionale Agenda Oost-Groningen. Deze agenda beschrijft een gezamenlijke koers en geeft overzicht over de verschillende lopende programma's. Deze Regionale Agenda is in de zomer van 2021 door de Oost-Groninger gemeenten vastgesteld en aangeboden aan de Provincie Groningen. In 2022 werken alle Groninger gemeenten samen met de Provincie Groningen aan de Strategische Toekomstagenda Groningen (STAG). Ook de Oost-Groninger agenda maakt hier onderdeel van uit. De STAG vormt, naast de inhoudelijke en programmatische leidraad voor de provincie, ook de kapstok voor het voeren van gesprekken met het Rijk over samenwerking en financiering van de opgave. Daarbij is de eigen agenda leidend en zoeken we naar concrete aanknopingspunten bij Rijksprogramma's, zoals het Volkshuisvestingsfonds en de nieuwe ronde Regio Deals. Waar mogelijk maken we afspraken over de inzet op onze regionale opgave voor de periode na de looptijd van de Regio Deal.

2 GOVERNANCE EN BESLUITVORMING

*De projectgroep Regio Deal is sinds september opgesplitst in een projectgroep adviseurs en een projectgroep gemeentesecretarissen. Waarbij de gemeentelijke adviseurs meer betrokken worden bij de inhoud en de gemeentesecretarissen bij de bedrijfsvoering.

2.1 BESTUURLIJK OVERLEG OP DE VIER PIJLERS

Voor besluitvorming binnen de vier pijlers van de Regio Deal maken we gebruik van bestaande regionale overlegstructuren: OOGO-RMC, WerkInZicht, WMO en RWLP. In deze bestuurlijke overleggen vindt besluitvorming plaats over de projectvoorstellen binnen de betreffende pijlers. Deze projectvoorstellen vanuit de vier pijlers vormen gezamenlijk het jaarlijkse uitvoeringsprogramma, waarover in de Stuurgroep Regio Deal wordt besloten. De portefeuillehouders verzorgen zelf de afstemming binnen hun eigen College van B&W.

2.2 STUURGROEP REGIO DEAL EN RIJK-REGIO OVERLEG

Voor de Regio Deal Oost-Groningen is een stuurgroep opgezet die een goede afvaardiging is van de verschillende pijlers én deelnemende overheden. De stuurgroep Regio Deal is als volgt samengesteld.

Cora-Yfke Sikkema	Gemeente Oldambt, burgemeester	Voorzitter
Tjeerd van Dekken	Provincie Groningen, gedeputeerde	Vice voorzitter
Ans Grimbergen	Gemeente Veendam, wethouder	Pijler Gezondheid
Harm Jan Kuper	Gemeente Westerwolde, wethouder	Pijler Wonen
Ellen van Klaveren	Gemeente Pekela, wethouder	Pijler Leren
Jur Mellies	Gemeente Stadskanaal, wethouder	Pijler Werk & Inkomen
Erik Drenth	Gemeente Midden-Groningen, wethouder	Agenda lid

Deze stuurgroep komt ca vier keer per jaar bij elkaar, waarvan twee keer met een afvaardiging van het Rijk. De overleggen met het Rijk zijn bedoeld om elkaar te informeren, te monitoren en in onderlinge afstemming te zoeken naar koppelkansen met overige regionale, nationale of zelfs internationale programma's. De besluitvorming over de inzet van middelen op projectniveau binnen de afgesproken Regio Deal is aan de regionale stuurgroep zelf, mits daarbij wordt vastgehouden aan de overeengekomen doelstellingen en verdeling van middelen over de vier pijlers.

2.3 AMBTELIJKE VOORBEREIDING: INHOUD EN PROCES

De uitvoeringsplannen worden opgesteld onder aansturing van de programmamanagers van de Regio Deal (overall programmamanager, programmamanager financiën en monitoring en de programmamanagers op de vier pijlers). Dat doen zij in nauwe samenwerking met elkaar, om de integraliteit van het programma te bewaken. Iedere programmamanager heeft de verantwoordelijkheid om 'zijn of haar onderdeel' inhoudelijk af te stemmen met een ambtelijke projectgroep. De beleidsmedewerkers van de verschillende deelnemende overheden hebben zelf een verantwoordelijkheid in het betrekken en informeren van hun collega's binnen de eigen gemeente / provincie.

Naast de inhoudelijke voorbereiding binnen de pijlers is er een ambtelijke projectgroep Regio Deal die, samen met het programmabureau, de besluitvorming in de stuurgroep voorbereidt. Dit overleg bestaat uit twee delen; bedrijfsvoering en inhoud. De gemeentesecretarissen bespreken met elkaar zaken rondom bedrijfsvoering en capaciteit. Een groep van strategisch adviseurs bespreekt met elkaar de interne afstemming binnen de gemeente en denkt mee over de strategische koers voor de komende jaren. Deze projectgroepstructuur richt zich daarmee op het proces van plan- en besluitvorming en de betrokkenheid van de ambtelijke organisaties. Ze heeft geen inhoudelijke rol in de totstandkoming van het lopende programma; dit vindt plaats binnen de pijlers.

2.4 BETROKKENHEID MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

Het succes van de Regio Deal is voor een groot deel afhankelijk van de inzet en input van de verschillende maatschappelijke organisaties in de regio. Zij hebben een rol in de uitvoering van projecten, maar hebben ook inhoudelijke inbreng in het programma. Het is de verantwoordelijkheid van de programmamanagers om deze maatschappelijke organisaties te betrekken bij het opstellen van de uitvoeringsprogramma's. Eens per jaar organiseren we een brede bijeenkomst voor stakeholders. Dit heeft vanwege Corona in 2020 niet plaatsgevonden, in 2021 is dit digitaal georganiseerd. In 2022 organiseerden we een tweedaagse bijeenkomst voor bestuurders, partners en stakeholders. Deze bijeenkomst werd enorm goed bezocht. Het programma leverde een goed inzicht in de verschillende actielijnen en projecten en liet daarbij ook duidelijk de samenhang zien.

2.5 PROGRAMMATEAM

Het programmateam bestaat uit de programmanagers, projectleiders en ondersteuners. Het programmateam is verantwoordelijk voor:

- Aansturing programma en bewaken integraliteit
- Uitvoering van monitoring en evaluatie
- Opstellen inhoudelijke en financiële rapportages (Regio Deal en per pijler)
- Communicatie met stakeholders (programmaniveau)
- Aanjagen van ontwikkeling en uitvoering van het programma d.m.v. projecten

Het programmateam bestaat uit:

- Tijmen Hordijk – programmamanager
- Magda Söllner – monitoring en financiën
- Marcel Moes – programmamanager Leren, Werk en Inkomen
- Hieke Ferwerda – programmamanager Gezondheid
- Bart Gorter – programmamanager Woonomgeving
- Norbert van de Kamp – programmasecretaris
- Matthijs Sloot – projectregistratie en monitoring
- Marja Hovenkamp-Spaan – projectleider Leren
- Afsaneh Moghadam – projectleider Werk en Inkomen
- Janet van der Heide – projectleider Gezondheid
- Marike Ensing – communicatieadviseur
- Brian Hesseling – communicatiemedewerker

3 MONITORING, RESULTATEN EN INZICHTEN

3.1 MONITORING

Als Regio Deal zetten wij ons in om de brede welvaart in de regio te verhogen. Door het opzetten van een monitor kunnen we meetbaar maken wat de impact van ons programma op deze brede welvaart is. Deze monitoring wordt opgezet en uitgevoerd door een consortium van Aletta advies en CMO STAMM (Sociaal Planbureau). Deze partijen zijn ook betrokken bij de monitoring en evaluatie van overige programma's in ons werkgebied (Nationaal Programma Groningen en Regio Deal Zuid en Oost Drenthe).

Om een compleet beeld te krijgen van onze prestaties worden er twee methodieken toegepast. Het interne proces wordt onder de loep genomen d.m.v. jaarlijkse enquêtes onder stakeholders, interviews met programmamangers en een grondige analyse van onze projectregistratie. Daarnaast zijn onze doelstellingen en ambities vertaald naar meetbare indicatoren, zodat het consortium de ontwikkeling hiervan over de jaren kan volgen. In het laatste kwartaal van 2021 is de nulmeting opgeleverd. In oktober 2022 hebben we een voortgangsrapportage opgesteld om de stuurgroepen, colleges, raden en staten tussentijds te informeren over de voortgang van de Regio Deal.

De monitoring richt zich dus op de projectresultaten én op het proces. De nulmeting geeft een goed beeld van de stand van zaken op de onderwerpen binnen de vier pijlers en helpt ons de komende jaren om steeds vinger aan de pols te houden. Alleen al het overzichtelijk en samenhangend in beeld hebben van deze diversiteit aan data biedt houvast. Voor de procesmeting zijn diverse partners en stakeholders gevraagd naar hun ervaringen en verwachtingen van de Regio Deal en de onderlinge samenwerking. Uit deze inventarisatie komt het beeld dat de samenwerking nuttig en noodzakelijk wordt gevonden, dat het programma de juiste doelstellingen heeft en dat we vooral moeten inzetten op uitvoering van de projecten, communicatie en borging van onze inzet. Wat betreft de uitvoering van projecten is, zoals momenteel bij alle programma's het geval is, capaciteit een aandachtspunt. Ambtelijke capaciteit ontbreekt vaak vanwege druk op de reguliere werkzaamheden en uitvoeringscapaciteit op inhuurbasis is op dit moment moeilijk te vinden.

3.2 AANBEVELINGEN

Op basis van het jaarverslag, de stakeholders enquête en de voortgang van het programma in 2022 benoemen we een aantal aanbevelingen waar we in het komend jaar (en daarna) mee aan het werk gaan:

- Uitvoering van projecten is mensenwerk. We gaan komend jaar meer capaciteit organiseren.
- We richten ons als partners in Regio Deal nu al nadrukkelijk op de continuïteit en borging van onze gezamenlijke aanpak en samenwerking, dit vraagt om nog meer betrokkenheid en eigenaarschap bij de deelnemende partijen.
- We gaan de verschillende actielijnen en projecten nog sterker met elkaar verbinden. Het gaat dan bijvoorbeeld over bundeling van projecten binnen de gebiedsgerichte aanpak en over de aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en gezondheid
- We koppelen het programmamanagement van de pijlers Leren en Werk&Inkomen aan elkaar om daarmee nog meer de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt te maken
- We zetten, binnen alle pijlers, meer in op projecten gericht op preventie en werken vanuit de benadering van investeringen in plaats van kosten. We gaan op zoek naar manieren om investeringen en effecten inzichtelijk te maken

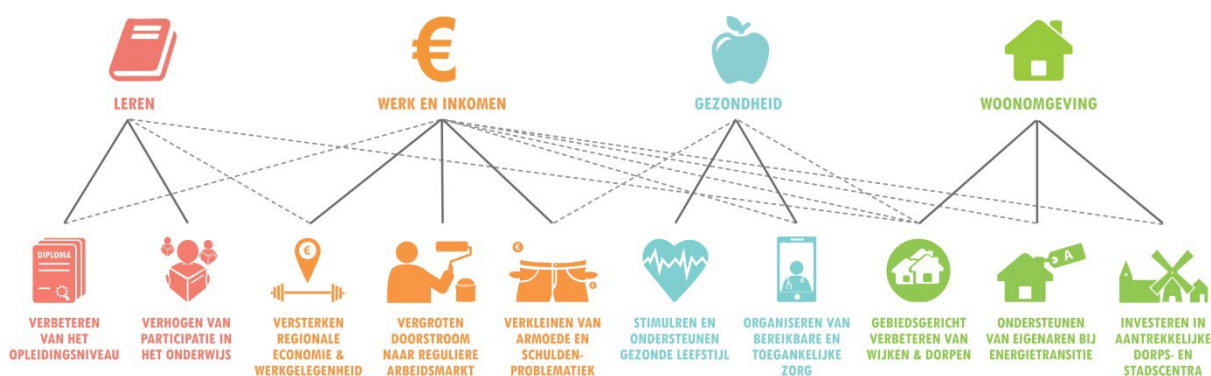
- We houden, ook gedurende het jaar, ruimte om binnen de pijlers te kunnen besluiten over projectvoorstellen die aansluiten bij onze doelstellingen maar die nog niet waren opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Uiteraard mits deze binnen het budget per actielijn vallen
- We geven de Regio Deal meer gezicht binnen en buiten de regio; we besteden meer aandacht aan communicatie over onze projecten en de resultaten. Daarbij is het uitgangspunt dat we de inwoners, organisaties en ondernemers aan het woord laten; zij vertellen het verhaal van Oost-Groningen

4 UITVOERING PROJECTEN 2023

Dit hoofdstuk gaat in op de projecten die binnen de tien actielijnen worden uitgevoerd voor de periode 2023. Elk project is weergegeven in een apart projectblad, waarbij aandacht is voor de projectbeschrijving, de financiën en de planning. In het geval van doorlopende projecten wordt dat aangegeven. Het afgelopen jaar is gebleken dat er ook gedurende het jaar projectvoorstellen kunnen ontstaan of aangedragen worden, die goed aansluiten bij de doelstellingen van onze actielijnen. Zolang deze inderdaad goed aansluiten bij het programma en financieel passen binnen het aanvankelijk afgesproken budget per actielijn, willen wij voorstellen dat het ambtelijk en bestuurlijk overleg binnen de betreffende pijler de ruimte krijgen om hierover te besluiten, ook al is het project niet opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Dit zal ervoor zorgen dat we sneller naar uitvoering kunnen overgaan en sneller kunnen anticiperen op vragen en voorstellen van partners en stakeholders.

Onderstaande afbeelding toont de onderlinge relatie tussen de tien actielijnen en de pijlers.

Gezien dit document opgesteld is voor het einde van het boekjaar, zullen de totale uitgaven in de projectbladen nog toenemen. Dit heeft een direct effect op het restbudget van de projecten. De projectbudgetten zullen in de jaarrekening bijgesteld worden.

4.1 LEREN

Ondersteuningsroute PO/VO					
Actielijn: We verbeteren het opleidingsniveau					
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2020					
Wat valt er onder dit project?					
<p>De ondersteuningsroute beschrijft de stappen in en de wijze van samenwerking tussen gemeenten en onderwijs op het moment dat een jeugdige ondersteuning nodig heeft die nauwe afstemming en samenwerking vereist tussen de jeugdige, het gezin, school, gemeente en zorgorganisaties. De uitwerking van de route past binnen de wens van onderwijs en gemeenten en de opdracht zoals omschreven in de Transformatieagenda, om op dit onderwerp gezamenlijk te werken aan thema's die voortvloeien uit de gezamenlijke taken binnen het sociaal domein.</p> <p>Gemeenten hebben begin schooljaar 2022/2023 plannen ingediend waarin ze hebben aangegeven hoe ze invulling gaan geven aan de integrale ondersteuning van jeugdigen in het primair en voortgezet onderwijs. Deze invulling is voor iedere gemeente anders omdat deze ondersteuning aan moet sluiten bij de inrichting van de al bestaande ondersteuningsstructuur vanuit de gemeenten richting het onderwijs. Dit schooljaar (2022-2023) ontvangen we een eerste inhoudelijke update.</p> <p>Er is sprake van een kleine overschrijding doordat de coördinatie kosten hoger zijn uitgevallen. Dit willen wij opvangen door het budget op te hogen met € 15.000,-. Hiervoor wordt een apart besluitpunt voorgelegd bij de vaststelling van het UVP 2023.</p>					
Relatie met andere pijlers		Gezondheid Werk en Inkomen			
Wat willen we bereiken?					
Ambitie		Ontschotting van onderwijs, jeugdhulp en opvoed- en opgroeihulp door een integrale aanpak aan de jeugdige en hun ouders/verzorgers.			
Wat gaan we daarvoor doen?					
Doelen/activiteiten		Het evalueren van de lokale aanpak van onderwijs en gemeenten, waarbij gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis en kunde, met als doel de ondersteuning voor de jeugdige zo optimaal en integraal mogelijk te organiseren. Deze lokale aanpak zal de inzet van de projecten bepalen.			
Samenwerkingspartners		<ul style="list-style-type: none"> • De provincie Groningen • Gemeenten • Primair onderwijs van de regio • Voortgezet onderwijs van de regio • MBO van de regio 			
Planning		Een evaluatie wordt uitgevoerd aan het eind van het schooljaar 2022/2023 om te kijken hoe het project structureel geborgd kan worden.			
Wat mag het kosten?					
Projectbegroting		Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
		€ 360.000	€ 350.083	€ 9.917	€ -

(Voortraject) Ervaringsdeskundige	
Actielijn: We verbeteren het opleidingsniveau	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2021	
Wat valt er onder dit project?	
<p>Noorderpoort en de Tintengroep zijn een aantal jaren geleden een samenwerking aangegaan om de opleiding Ervaringsdeskundige te faciliteren. De opleiding duurt in totaal 2 jaar. In beide leerjaren is aandacht voor de eigen levensgeschiedenis en ontwrichtende ervaringen. Studenten leren hun ervaringskennis op een professionele manier in te zetten.</p> <p>Doordat we al een aantal jaren ervaring hebben met de opleiding Ervaringsdeskundige, weten we dat voor sommige studenten een voortraject nodig is. Voor deze groep studenten is het noodzakelijk om randzaken en ervaringen uit het verleden goed achter zich te laten, zodat ze daarna voldoende tot leren komen. Derhalve willen we een voortraject aanbieden aan deze studenten. In dit voortraject bereiden we de studenten voor op leerbaarheid in een reguliere schoolsetting en kijken we naar de haalbaarheid van een diploma.</p> <p>Er is voor twee volledige klassen budget beschikbaar gesteld. De klassen zitten vol, maar bestaan niet volledig uit studenten afkomstig van gemeenten van de Regio Deal. Hierdoor is er financiële ruimte voor een derde groep binnen de bestaande besluiten van de eerste en tweede groep. In september 2022 startte een derde groep, hiervoor is niet apart een besluit genomen omdat het kon worden opgevangen uit resterende budgetten.</p> <p>De eerste groep die het voortraject Ervaringsdeskundigen hebben gevolgd, hebben dit in de zomer van 2022 afgerond. Daarom is er besloten om ook voor een tweede voortraject budget beschikbaar te stellen.</p>	
Relatie met andere pijlers	Werk en Inkomen Gezondheid
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	De studenten die deze opleiding gaan volgen willen we arbeidsmarktperspectief bieden. Door samen te werken met 'De Alliantie van Kracht', waarbij rond de 30 organisaties zijn aangesloten, komt er arbeidsperspectief. Deze 30 organisaties hebben de inzet van ervaringsdeskundigen tot speerpunt gemaakt. Zij hebben als doel geformuleerd om 250 banen te creëren voor mensen die langdurig in de bijstand en in armoede leven. De deelnemende organisaties hebben een inspanningsverplichting om de mensen ook daadwerkelijk aan een baan te helpen.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<p>Er is voor 22 studenten per groep ruimte om op te leiden tot Ervaringsdeskundige. Daarnaast is er een voortraject voor 11 studenten geweest. In schooljaar 2022/2023 is er een nieuwe groep voor het voortraject en een nieuwe groep voor de opleiding gestart.</p> <p>De bestaande budgetten dekken het project vooralsnog. Voordat er een uitbreiding van het project aangevraagd wordt, mocht dat aan de orde komen, wordt eerst een evaluatie van het project gevraagd.</p> <p>We gaan onderzoeken hoe we een transparanter en samenhangend aanbod rond ervaringsdeskundigen kunnen organiseren. Hiervoor wordt een afzonderlijk voorstel geformuleerd.</p>
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten • Noorderpoort • Friese poort • Tintengroep • Alliantie van kracht • Sterk uit Armoede

Planning	Inzet gedurende de schooljaar 2021-2022, 2022-2023 en 2023-2024.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 294.000	€ 77.403	€ 216.597	€ -

Impuls Praktijkleren				
Actielijn: We verbeteren het opleidingsniveau				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2022				
Wat valt er onder dit project?				
<p>Alle betrokken partijen, doelgroepen en huidige subsidiemogelijkheden zijn in beeld gebracht. En de samenwerkings- en overlegstructuur in de regio is ingericht. Eveneens zijn de betrokken organisaties nu klaar om een toestroom van deelnemers van Praktijkleren te kunnen verwerken en te monitoren.</p> <p>We zijn doorgegaan met het informeren van werkgevers, RMC trajectbegeleiders en gemeenten over het instrument Praktijkleren.</p> <p>Doordat er meerdere rijksbudgetten beschikbaar zijn waar de Praktijkverklaringen uit gefinancierd kunnen worden en deze budgetten een kortere looptijd hebben, zijn er nog geen Praktijkverklaringen door de Regio Deal gefinancierd.</p> <p>De projectleider Praktijkleren is in de zomer van 2022 gestopt. Er wordt begin 2023 een nieuwe projectleider aangesteld. De gelden vanuit het Regionaal Mobiliteitsteam dekken de eerste 100 praktijkverklaringen. Op het moment dat het project een succes is en er is meer geld nodig, zal er vanuit de Regio Deal extra geld beschikbaar worden gesteld om dit succes door te zetten in Oost-Groningen. Om de vaart erin te kunnen houden, wordt er in 2023 al een budget gekoppeld aan dit project. Door dit budget vanuit de Regio Deal hoeft het project niet tussentijds stopgezet te worden.</p> <p>Het project wordt gekoppeld aan het project Energiearmoede (in voorbereiding) uit de pijler Werk en Inkomen, en het project Assistent Culinaire Medewerker van Terra Start (ook in voorbereiding). Binnen de projecten van de Regio Deal gaan we kijken hoe we de combinatie beter kunnen inzetten.</p>				
Relatie met andere pijlers	Werk en Inkomen			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	De ambitie voor praktijkleren is om maximaal 600 praktijkverklaringen uit te geven aan kandidaten.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	Het doel voor 2023 is om 100 praktijkverklaringen uit te kunnen geven.			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Klusteam • Terra plan 			
Planning	Dit project loopt van 2022 tot 2025.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 260.000	€ 42.018	€ 45.000	€ 172.982

Hoogbegaafdheid				
Actielijn: We verbeteren het opleidingsniveau				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2022				
Wat valt er onder dit project?				
<p>Het Ubbo Emmius in Stadskanaal is in het schooljaar 2022-2023 gestart met een zorgarrangement Hoogbegaafdheid. Hierbij worden gelden vanuit het onderwijs samen met gelden vanuit de Regio Deal ingezet om hoogbegaafde jongeren met extra problematiek (bv. ASS of Autisme) op school te houden en beter te begeleiden. Hierbij gaat een jeugdzorginstelling zijn kennis inzetten op de school. Dit zodat we hoogbegaafde jongeren dichterbij kunnen begeleiden en om kennis over te brengen naar het onderwijs.</p> <p>In september 2022 startte een pilot met 11 jongeren. In deze pilot wordt gewerkt aan een doorgaande leerlijn voor hoogbegaafde jongeren tussen het PO en VO en richten we het onderwijsaanbod in. Een ander deel van de pilot richt zich op de monitoring en verbreding van de pilot naar de andere onderwijsinstellingen van de Regio Deal.</p>				
Relatie met andere pijlers		Werk en Inkomen		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		De ambitie is om passende begeleiding te bieden voor hoogbegaafde jongeren in Oost-Groningen.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		In september 2022 startte een pilot met 11 jongeren. In deze pilot wordt gewerkt aan een doorgaande leerlijn voor hoogbegaafde jongeren tussen het PO en VO en richten we het onderwijsaanbod in. Een ander deel van de pilot richt zich op de monitoring en verbreding van de pilot naar de andere onderwijsinstellingen van de Regio Deal.		
Samenwerkingspartners		<ul style="list-style-type: none"> • Ubbo Emmius • Andere onderwijsinstellingen 		
Planning		Uiterlijk eind april 2023 wordt er een besluit genomen over de uitbreiding van de pilot Hoogbegaafdheid naar andere scholen. De uitbreiding zou dan plaatsvinden met ingang van schooljaar 2023-2024.		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 705.000	€ 2.464	€ 225.000	€ 477.536

Horeca-opleidingen				
Actielijn: We verbeteren het opleidingsniveau				
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project				
Wat valt er onder dit project?				
Leerlingen worden door TerraStart opgeleid op MBO niveau 1 tot Assistent Culinair Medewerker. Deze opleiding wordt uitgevoerd door Terra in samenwerking met de Culinaire vakschool in Groningen en zorggroep Meander. De opleiding is een unieke combinatie tussen de teelt van de gewassen/vlees, de verwerking tot een mooi product voor de consument en het omgaan met de doelgroep ouderen (maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid). De opleiding duurt één jaar en wordt afgerond met een erkend vakdiploma van Stichting Vakopleiding Horeca (SVH) en een erkend certificaat van Terra.				
Relatie met andere pijlers		Werk en Inkomen		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		De ambitie is om studenten in Oost-Groningen op te leiden tot Assistent Culinair Medewerker.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		Het doel voor 2023 is om een horeca-opleiding te starten bij Terra Start.		
Samenwerkingspartners		<ul style="list-style-type: none"> • TerraStart • Culinaire vakschool Groningen • Meander 		
Planning		De besluitvorming over het project volgt in 2023.		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 140.000	€ -	€ 140.000	€ -

Route Rubicon en De Boeg				
Actielijn: We verhogen de participatie in het onderwijs				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2020				
Wat valt er onder dit project?				
<p>Route Rubicon is ontstaan uit de behoefte aan een opleiding voor jongeren waarvoor de schoolse omgeving niet goed past, maar die wel de potentie hebben om een MBO2 diploma te behalen. Het zijn kwetsbare jongeren die vanwege allerlei redenen zijn uitgestroomd uit het reguliere onderwijs. Het opleidingstraject is aangepast naar de behoeften en mogelijkheden van deze jongeren. Zo zijn de klassen kleiner en krijgen ze extra begeleiding.</p> <p>De Boeg is ontstaan uit Route Rubicon. De problematiek die buiten school lag, beïnvloedde aanwezigheid en leervoortgang. De gedachte is dat als ze meer ondersteuning en begeleiding kunnen bieden in de 24-uurscontext, studenten minder snel met hun opleiding zouden stoppen en dat we hen beter kunnen begeleiden.</p> <p>Door samenwerking op te zoeken met interne en externe professionals word er geïnvesteerd in een blijvende verbinding met andere trajecten en organisaties waardoor er een gezamenlijke verantwoordelijkheid ontstaat. Het verkleint de kans op handelingsverlegenheid binnen het onderwijs en de kans dat de student uitvalt en vsv-er wordt.</p> <p>Route Rubicon is een bestaand project dat loopt in Winschoten en Stadskanaal. Het streven is dat de studenten in 2 jaar een diploma halen voor Service Medewerker Breed niveau 2. Veendam is gestart met De Boeg, deze studenten streven naar het behalen van hun Entree diploma of een diploma Service Medewerker Breed niveau 2 in 2 jaar.</p>				

Deze klassen zijn toegankelijk voor alle geschikte schoolverlaters van de Regio Deal Oost-Groningen. Intake vindt plaats bij de onderwijsinstellingen en het RMC.				
Er is een onderzoek gestart naar het maatschappelijk effect van beide opleidingen.				
Relatie met andere pijlers	Werk en Inkomen Gezondheid			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	Het aantal voortijdig schoolverlaters terugdringen en het aantal jongeren met een startkwalificatie verhogen en deze jongeren te behouden in het onderwijs.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	<p>In 2023 wordt er ingezet op onderzoek naar de verduurzaming van de beide opleidingen. De uitkomsten van Alexander Impact naar het maatschappelijk effect helpen daarbij om met elkaar in gesprek te gaan. Het doel is om ook na de impuls van de Regio Deal deze vorm van onderwijs beschikbaar te houden voor Oost-Groningen.</p> <p>Er volgt een tweede groep in Stadskanaal met Route Rubicon. Hiervoor is budget opgenomen in de onderstaande begroting. Dit leidt tot overheveling van middelen uit de andere actielijn binnen de pijler Leren.</p>			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten (RMC/leerplicht) • Noorderpoort • Ubbo Emmius • Dollard College • Winkler Prins • RSG Ter Apel • dr. Aletta Jacobs college • Alexander Impact • Terra 			
Planning	Zowel De Boeg Veendam als Route Rubicon Stadskanaal en Winschoten starten elk schooljaar met een nieuwe groep.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 1.461.000	€ 697.751	€ 612.104	€ 151.145

Vervolg sluitende aanpak MBO schoolverlaters				
Actielijn: We verhogen de participatie in het onderwijs/Verbeteren van het opleidingsniveau				
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project				
Wat valt er onder dit project?				
<p>We willen bereiken dat de gediplomeerde mbo-jongeren na hun studie een sluitende vervolgstap gaan maken. Voor de ene jongere zal deze vervolgstap een andere opleiding zijn, voor de andere een plek op de arbeidsmarkt. Met deze pilot willen we onderzoeken hoe deze aansluiting nog beter kan. Dit zodat geen jongere na zijn mbo-opleiding thuis komt te zitten. Samenwerking tussen onderwijsinstellingen en de arbeidsmarkt zijn daarbij cruciaal en tegelijk ook ingewikkeld.</p>				
Relatie met andere pijlers	Werk en Inkomen			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	MBO gediplomeerden hebben perspectief op duurzame uitstroom zodat ze perspectief hebben op een zelfstandig bestaan.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	We ontwikkelen een aanpak om te zorgen dat MBO studenten aansluitend op hun opleiding een duurzame baan hebben of een vervolgopleiding doen. De aanpak zal bestaan uit een experiment waar in 2023 een bestuurlijk besluit over			

	<p>wordt genomen. Dit experiment is een banenmarkt voor gediplomeerde MBO studenten.</p> <p>We gaan onderzoeken hoe we het onderwijs goed kunnen laten aansluiten op de ontwikkelingen op het terrein van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en levenslang ontwikkelen.</p>			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Werkgevers • gemeenten • Noorderpoort 			
Planning	Ontwikkeling aansluiting in schooljaar 2022-2023.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 25.000	€ -	€ 25.000	€ -

2BE				
Actielijn: We verhogen de participatie in het onderwijs/Verbeteren van het opleidingsniveau				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2022				
Wat valt er onder dit project?				
<p>Dit school-fit en werk-fit programma is in september 2022 gestart met een eerste groep jongeren, in 2023 gaan nog 3 groepen begeleid worden. Jongeren worden in 10 weken begeleid door 2BE! om op verschillende leefgebieden weer overzicht en structuur in hun leven te krijgen. Waardoor ze na die periode weer perspectief en een doel hebben.</p> <p>Daarnaast is komt er een busje om de jongeren die niet zelfstandig naar de locatie kunnen komen te halen en brengen.</p>				
Relatie met andere pijlers	Werk en Inkomen			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	2BE! moet Oost-Groningse jongeren met een achterstand in het onderwijs en daarmee ook op de arbeidsmarkt helpen in hun ontwikkeling. In totaal worden 6 groepen jongeren van ongeveer 10 personen geholpen.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	In 2023 moeten er drie nieuwe groepen starten met het programma. Daarnaast wordt gekeken of het programma op een andere manier gefinancierd kan worden na afloop van de Regio Deal.			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Stichting Sport4Connect 			
Planning	Het programma is gestart met drie groepen in schooljaar 2022-2023. In het schooljaar 2023-2024 worden er nogmaals drie groepen begeleid door 2BE.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 193.500	€ 2.464	€ 99.000	€ 92.036

4.2 WERK EN INKOMEN

Ontwikkelen Economische visie				
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid				
Nieuw project/doorlopend project: Afgerond, bestaand en nieuw project				
Wat valt er onder dit project?				
Onder dit project vallen activiteiten die bijdragen aan een regionale visie op het gebied en die kunnen worden gebruikt voor gebiedsmarketing en als toetsingskader voor economische projecten vanuit de Regio Deal.				
Relatie met andere pijlers	Leren, Wonen			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	De ambitie is om te komen tot een regionale visie en aanpak van de economie in Oost-Groningen.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	Het doel is om aan de hand van een (ruimtelijk) economische visie de economische regiomarketing handen en voeten te geven en kaders te zetten voor projecten om de economie in het gebied te versterken.			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde Provincie Groningen. 			
Planning	<p>De regionale economische visie is inmiddels vastgesteld en opgenomen in de Regionale agenda Oost-Groningen. De Ruimtelijk Economische Visie (REV) N366 wordt eind 2022 afgerond.</p> <p>Een nieuw project in dit thema is in voorbereiding. Dit project, met de titel 'Vitale Kernen' wordt in 2023 bestuurlijk voorgelegd.</p> <p>We gaan verkennen op welke wijze we lopende initiatieven rond samenwerking tussen ondernemers en kennisinstellingen kunnen doorontwikkelen tot techniekcampussen in Oost-Groningen.</p>			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Regionale economische visie	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 0
REV N366	€ 60.000	€ 60.000	€ 0	€ 0
Vitale kernen	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 0
Campus Oost-Groningen	€ 20.000	€ 0	€ 20.000	€ 0
Totaal	€ 140.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 0

Stimuleren van de ondernemende jeugd				
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2021				
Wat valt er onder dit project?				
We gaan in samenwerking met de Ondernemersacademie en Kansrijke Groningers kijken of er nog meer scholen kunnen deelnemen. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.				
Relatie met andere pijlers		Leren		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		Stimuleren van ondernemerschap onder de jeugd en hen een goede aansluiting op de arbeidsmarkt bieden.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		Het doel is om jongeren te stimuleren om te leren ondernemen en voor eigen kansen te gaan. Dat doen we door aan te sluiten bij de Ondernemersacademie en dit initiatief mede te financieren gedurende de looptijd van de Regio Deal. Ook kijken we samen naar mogelijkheden om meer ondernemers te betrekken en meer studenten toe te laten tot de Ondernemersacademie. De Ondernemersacademie loopt in drie schooljaren: 2021-2022, 2022-2023 en 2023-2024. Aan het eind van het schooljaar 2023-2024 stopt de financiering vanuit de Regio Deal.		
Samenwerkingspartners		<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde • Ondernemersacademie • Ondernemersfactory • VNO NCW / MKB Noord • Ondernemers(verenigingen) 		
Planning		De Ondernemersacademie startte in september 2021.		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Ondernemersacademie	€ 15.000	€ 3.650	€ 6.000	€ 5.350

Stimuleren van duurzame innovatie				
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project uit 2022				
Wat valt er onder dit project?				
De afgelopen jaren zijn in Oost-Groningen diverse broedplaatsen voor innovatie ingericht (innovatiehubs of innovatiewerkplaatsen). Deze broedplaatsen werken zoveel mogelijk samen, maar hebben wel hun eigen specialisme.				
Relatie met andere pijlers		Leren		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		Het stimuleren van innovatieve bedrijvigheid in een samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid, waarbij innovatiekansen worden opgewerkt naar uit het gebied verwerkt worden tot eindproducten. Deze nieuwe maakindustrie moet zorgen voor meer banen. We willen met deze innovatieagenda bijdragen aan een regionale economische visie en profilering.		
Wat gaan we daarvoor doen?				

Doelen/activiteiten	<p>In Oost-Groningen zijn tal van innovatieve bedrijven die kansen bieden voor passend werk voor de potentiële beroepsbevolking in de regio. We willen met de Regio Deal innovatieve en uitdagende projecten, start-ups en initiatieven ondersteunen die deze innovaties een duw in de rug geven en daarmee de economie versterken en werkgelegenheid voor de inwoners in het gebied creëren.</p> <p>Met organisaties als de Innovatiehub Oost-Groningen, Innovatiehub Makeport Mercurius en andere initiatieven (zoals innovatiewerkplaatsen) verkennen we wat de mogelijkheden zijn om aan te sluiten bij veelbelovende initiatieven en deze ontwikkelingen een impuls te geven. Hierbij ligt de focus van de Regio Deal op het creëren van nieuwe banen voor de inwoners in de logistiek, techniek, agro en maakindustrie.</p>
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatiehub Oost-Groningen • Innovatiehub Makeport Mercurius • Innovatie-werkplaatsen in Oost-Groningen • VNO/NCW • MKB Noord • Kenniscentrum Biobased Economy • Carbohydrate Competence Center • Dun Agro • Afeer • Wedeka
Planning	In het najaar 2021 zijn de innovatie-initiatieven Makeport Mercurius en IHOG gestart. IHOG is gegund voor de looptijd van de Regio Deal Oost-Groningen. Makeport Mercurius loopt tot en met december 2022. Voor 2023 wordt een vervolgaanvraag voorbereid.

Wat mag het kosten?

Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Innovatiehub Oost-Groningen	€ 397.100	€ 317.680	€ 79.420	€ 0
Makeport Mercurius	€ 243.327	€ 118.327	€ 125.000	€ 0
Totaal	€ 640.427	€ 436.007	€ 204.420	€ 0

ICT Oost-Groningen

Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid

Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project

Wat valt er onder dit project?

Het stimuleren van de digitalisering in de regio en het investeren in glasvezel en 5G. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.

Relatie met andere pijlers

-

Wat willen we bereiken?

Ambitie

Bijdragen aan het streven van de provincie Groningen om de meest digitale provincie van Nederland te worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelen/activiteiten

We stimuleren digitalisering in het Oost-Groningse MKB, helpen hen bij het digitaal vermarkten van hun producten of diensten en stimuleren hiermee de groei van deze bedrijven en daarmee de werkgelegenheid. Hiermee zetten we Oost-Groningen op de kaart.

	<p>We inventariseren welke projecten er lopen en welke initiatieven vanuit de Regio Deal ondersteund moeten worden. We willen hierbij de bewustwording van de kansen van ICT vergroten en meer bedrijvigheid op een goede glasvezel- en 5G-infrastructuur stimuleren. Op basis van de uitkomsten organiseren we op projectbasis samenwerkingsverbanden om snel aan de slag te kunnen.</p> <p>Om digitale laaggeletterdheid tegen te gaan starten we met de Digital Literacy Coalition een tweetal proeftuinen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevorderen digitale geletterdheid laaggeletterden; 2. Bevorderen digitale geletterdheid binnen MKB. <p>De eerste proeftuin is in 2021 gestart (Digitalisering MKB). De tweede proeftuin voor laaggeletterden start eind 2022.</p> <p>Voor mensen met een kleine beurs willen we het ook mogelijk maken om glasvezel in huis te halen. Dat doen we door een subsidieregeling in te stellen voor de aanleg van glasvezel in de kleine kernen voor sociale huurwoningen en particuliere woningen met een WOZ-waarde <= € 130.000,-.</p>			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde • Provincie Groningen • Groningen Internet Exchange • Digital Literacy Coalition • Groningen@Work • MKB-Noord • Bibliotheken 			
Planning	<p>September 2021 is het proeftuinproject Digitalisering MKB gestart. Er komt een vervolgaanvraag in 2023. Eind 2022 start de proeftuin Digitalisering laaggeletterden.</p> <p>Het project Glasdraad loopt. Het restbudget van 2022 wordt doorgeschoven naar 2023.</p>			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Digitalisering laaggeletterden	€ 221.268	€ 221.268	€ 0	€ 0
Digitalisering MKB	€ 347.140	€ 247.140	€ 100.000	€ 0
Glasdraad	€ 287.670	€ 98.358*	€ 189.312	€ 0
Totaal	€ 856.078	€ 566.766	€ 289.312	€ 0

* Exacte kostenverdeling onder projecten volgt later. Let wel; dit heeft invloed op de vertoonde restbudgetten en verwachte uitgaven.

Aanbestedingen en kwaliteit dienstverlening				
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid				
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project				
Wat valt er onder dit project?				
De gemeente betrekken als partner in de ondernemersdienstverlening. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.				
Relatie met andere pijlers				
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		Een goed werkende dienstverlening van de gemeente waarover ondernemers tevreden zijn. Gemeenten bevorderen het ondernemersklimaat door regionale of lokale partners te zoeken bij het door de gemeenten aanbestede werk.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		Via een ondernemerspeiling benchmarken we de prestaties van de gemeenten op dit terrein en halen we verbeterpunten op die we in de loop van de projectperiode vertalen naar verbeterprogramma's. De Oost-Groningse Gemeenten krijgen de gelegenheid om specifieke lokale rapportages uit de Ondernemerspeiling te halen en op verzoek wordt met MKB Noord bekeken welke verbeteracties mogelijk zijn.		
Samenwerkingspartners		<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde • VNO/NCW MKB Noord 		
Planning		Oktober 2023: uitvoering ondernemerspeiling November 2023: aanschaffen lokale rapportages en adviesgesprekken		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 25.000	€ 2.777	€ 22.223	€ 0

Werken over de grens				
Actielijn: We stimuleren de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project				
Wat valt er onder dit project?				
In Noord-Duitsland is een arbeidsmarkt waar mensen uit Oost-Groningen aan de slag kunnen. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.				
Relatie met andere pijlers	Leren: Het stimuleren van de Duitse taal en cultuur in het onderwijs zal de belemmeringen bij het werken over de grens verkleinen.			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	Het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking om daarmee meer banen voor de inwoners in de grensstreek te creëren of meer werk vanuit de grensstreek naar de regio te halen. Tevens wordt geïnvesteerd in het voorkomen van een brain-drain naar bestemmingen buiten de regio.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	<p>We zetten in op een functionele grensregio, waarbij er voor ondernemen, werken en studeren over de grens geen belemmeringen zijn en grensoverschrijdende kansen optimaal benut worden.</p> <p>In 2021 zijn we gestart met een initiatief (EDRiT) om in de grensregio vraagstukken en talenten met elkaar te verknopen en een netwerk voor grensoverschrijdende activiteiten te versterken.</p> <p>In 2022 zijn we gestart met het project Vroege Buurtaal, dat de jeugd bekender moet maken met taal en cultuur aan de andere kant van de grens.</p>			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsbemiddelingsbureaus • Agentur für Arbeit • VNG • Grensinfopunten (GIP's) • Werk in Zicht • Eems Dollard Regio (EDR) • Koepelproject <ul style="list-style-type: none"> • IWP EDRiT • Arbeidsmarkt Noord • Provincie Groningen • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde 			
Planning	<p>Oktober 2021: start versterking EDRiT. De looptijd van het project wordt verlengd. Daarnaast wordt er een vervolgvraag verwacht van EDRiT.</p> <p>2022 – 2023: Vroege buurtaal!</p>			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
EDRiT	€ 205.000	€ 105.000	€ 100.000	€ 0
Vroege buurtaal	€ 260.130	€ 260.130	€ 0	€ 0
Totaal	€ 465.130	€ 365.130	€ 100.000	€ 0

Een werkend arbeidssysteem	
Actielijn: We stimuleren de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend en nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
We willen de doorstroom van uitkering naar werk bevorderen en de doorstroom binnen de participatieketen vergemakkelijken. We ontwikkelen projecten voor specifieke doelgroepen en branches waar vraag en aanbod ver uiteen liggen en bij elkaar gebracht moeten worden.	
Relatie met andere pijlers	Leren Woonomgeving
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	We willen de keten naar werk beter laten functioneren en werkgelegenheid voor de groep mensen waarvoor regulier werk nog te hoog gegrepen is creëren. Onze ambitie is om meer werkgelegenheid te creëren via instapbanen in de eigen leefomgeving van de inwoner, een participatieketen waarin overheid, onderwijs en ondernemers nauw met elkaar samenwerken en de uitvoering daarop is geprofessionaliseerd.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<p>Creëren van nieuw werk Via Overbrugbanen in de directe leefomgeving willen we de doorstroom van uitkering naar werk bevorderen. Inwoners met of zonder uitkering kunnen hieraan deelnemen en zich op een laagdrempelige manier richten op hun ontwikkeling. Centraal staat dat we mensen werkend willen opleiden binnen onze infrastructuur, waarbij alle partijen (werkleerbedrijven, onderwijs, ondernemers en commerciële partijen) samenwerken en zoveel mogelijk aansluiten bij de plannen en mogelijkheden van de arbeidsmarktregio. We sturen hierbij op resultaat in termen van uitstroom uit de uitkering.</p> <p>We willen op wijkniveau initiatieven ontplooiën om hiermee nieuwe werkgelegenheid te creëren voor een groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.</p> <p>Versterken samenwerking overheid, onderwijs en ondernemers We willen in de toeleiding naar werk een betere samenwerking tussen de overheid, onderwijs en ondernemers (de 3 O's) creëren. Dit met als doel om meer mensen naar een baan te begeleiden en de houdbaarheid van deze baan te vergroten.</p> <p>Voorwerk Om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt ook kansrijk te laten instromen is in een aantal gevallen een voorbereidings- of voorschakeltraject nodig. Via de integrale inzet van een 'voorwerkcoach', gedragsdeskundigen, lifestylecoaches en casemanagers zal gedurende de looptijd van het project de inwoner worden gestimuleerd om door te stromen in de participatieketen. Voor de gedragsinterventies wordt specifieke expertise ingehuurd.</p> <p>Professionalisering Via ontmoeting, kennissessies en intervisie willen we investeren in de professionaliteit van de medewerkers met als doel om werkzoekenden nog beter te begeleiden naar werk.</p> <p>Uit het voorgaande komen de volgende projecten voort;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Jongeren - Werkgeversbenadering (afgerond) - Extra handen in de zorg - Dorpsbedrijf Musselkanaal - Overbrugbanen - Inburgeraars tussen wal en schip
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> <li style="width: 50%;">• Bedrijfsleven <li style="width: 50%;">• Acantus/Lefier <li style="width: 50%;">• Werk in Zicht <li style="width: 50%;">• Afeer <li style="width: 50%;">(teamleidersoverleg en managers overleg) <li style="width: 50%;">• Wedeka <li style="width: 50%;">• Programma Simpel <li style="width: 50%;">• Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam en Westerwolde <li style="width: 50%;">Switchten
Planning	<p>De projecten Jongeren, Extra handen in de zorg, Dorpsbedrijf Musselkanaal, Overbrugbanen en Inburgeraars tussen wal en schip lopen door in 2023. Restbudgetten uit 2022 worden doorgeschoven naar 2023. De volgende projecten zijn in voorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activeringscentrum Westerwolde (in voorbereiding voor 2023) • Wijkbedrijf Veendam Noord-West (in voorbereiding voor 2023) • Onderzoek naar Publiek Private Samenwerking rond veilige leerbanen.

Wat mag het kosten?

Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Jongeren	€ 90.000	€ 90.000	€ 0	€ 0
Werkgeversbenadering	€ 46.400	€ 46.400*	€ 0	€ 0
Extra handen in de zorg	€ 60.000	€ 30.000*	€ 30.000	€ 0
Dorpsbedrijf Musselkanaal	€ 160.000	€ 160.000	€ 0,-	€ 0
Overbrugbanen	€ 397.500	€ 159.000	€ 159.000	€ 79.500
Inburgeraars tussen wal en schip	€ 495.000	€ 495.000	€ 0,-	€ 0
Activeringscentrum Westerwolde	€ 100.000	€ 0,-	€ 100.000	€ 0
Wijkbedrijf Veendam Noord-West	€ 100.000	€ 0,-	€ 100.000	€ 0
Totaal	€ 1.448.900	€ 980.400	€ 389.000	€ 79.500

* Exacte kostenverdeling onder projecten volgt later. Let wel; dit heeft invloed op de vertoonde restbudgetten en verwachte uitgaven.

Intergenerationele armoede aanpakken via een integrale werkwijze				
Actielijn: We verkleinen de intergenerationele armoede en schuldenproblematiek				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project				
Wat valt er onder dit project?				
Het verkleinen van intergenerationele armoede door met een integrale aanpak te komen waarbij de pijler woonomgeving, leren en gezondheid bij betrokken zijn. Hierbij wordt aangesloten bij een lopend initiatief.				
Relatie met andere pijlers	Leren Gezondheid Woonomgeving			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	Werk is een belangrijke factor om mensen uit de armoede te krijgen, maar dan moet er tegelijkertijd ook aandacht zijn voor de mechanismen die werken binnen het gezin en die werk en het daaruit voortvloeiende inkomen overstijgen. Hiermee wordt voorkomen dat armoede van generatie op generatie wordt overgedragen.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	<p>We zetten in op samenwerking met de Alliantie van Kracht. Dat is een samenwerkingsverband waar diverse partijen de strijd tegen armoede aangaan. We werken hierbij toe naar een integrale aanpak waarbij we in gezinssituaties evidence-based interventies toepassen en nieuwe aanpakken uitproberen. We kijken hierbij naar de leerervaringen en de handvatten die binnen de Alliantie van Kracht zijn opgedaan als het gaat om werkzame interventies. Primair ligt de focus hier op het kind en het gezinssysteem waarin het kind opgroeit.</p> <p>Projecten; - Ieder kind telt mee - Kansen voor kinderen</p>			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Alliantie van Kracht: • Kennisinstituten (RuG en Hanze Hogeschool) • VNO-NCW • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde 			
Planning	<p>Het project Ieder kind telt mee loopt in 2023 door.</p> <p>Het project kansen voor kinderen staat vooralsnog <i>on hold</i>. De cofinanciering van het project is nog niet volledig geregeld. De effecten van de vertraging op de inhoud, planning en financiering van het project worden in kaart gebracht. Mocht dit leiden tot een forse bijstelling van het projectplan, dan zal dit aan het Bestuurlijk Overleg WiZ voorgelegd.</p>			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Ieder kind telt mee	€ 456.500	€ 80.682	€ 146.879	€ 228.939
Kansen voor kinderen	€ 500.000	€ 500.000	€ 0,-	€ 0,-
Totaal	€ 956.500	€ 580.682	€ 146.879	€ 228.939

Aanpak schulden via experimenten	
Actielijn: We verkleinen de intergenerationele armoede en schuldenproblematiek	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2022	
Wat valt er onder dit project?	
Door middel van innovatieve projecten wordt ingespeeld op de problemen van inwoners en naar oplossingen en preventiemogelijkheden gezocht.	
Relatie met andere pijlers	Wonen Leren
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Het aantal Oost-Groningers dat gebruik maakt van de schuldhulpverlening en/of met geldzorgen kampt loopt terug.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<p>In de Oost-Groningse gemeenten starten we met een nieuwe aanpak om schulden van inwoners te verminderen. Speerpunten in deze aanpak zijn: vergroten van het doelgroep bereik, vroeg signalering en professionalisering van de uitvoering. Een specifiek projectteam gaat met stakeholders in gesprek en tijdens gezamenlijke werksessies worden de mogelijkheden voor nieuwe experimenten verkend.</p> <p>Er is een aantal projecten opgestart of in voorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ervaringsdeskundigen; gericht op het opleiden van ervaringsdeskundigen op het gebied van schulden. We gaan onderzoeken hoe we een transparanter en samenhangend aanbod rond ervaringsdeskundigen kunnen organiseren. Hiervoor wordt een afzonderlijk voorstel geformuleerd en bestuurlijk voorgelegd. Er wordt in deze begroting wel rekening gehouden met de eventuele uitbreiding. • Armoede en schulden MKB (ook bekend als 'door geldzorgen geraakt') gericht op werknemers met schulden; • Oost Groningen Geld Geletterd; een aanpak van schulden onder jongeren (in voorbereiding); • Theatervoorstelling Schulden (in voorbereiding); • Energiearmoede (in voorbereiding).
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde • Armoedepact • (Krediet-)banken • Woningcorporaties • NUTS-bedrijven • Zorgverzekeraars • Maatschappelijke organisaties • Bedrijven
Planning	<p>Oktober tot en met december 2020 – oriëntatiefase Eerste kwartaal 2022 – ontwikkelfase en uitvoeringsagenda</p> <p>Het project Armoede en schulden MKB krijgt een vervolgaanvraag in 2023.</p> <p>Rond het project Ervaringsdeskundigen gaan we kijken of we met de vrijval van middelen het opleidingsaanbod Friese Poort en Noorderpoort beter en transparanter naar de markt kunnen positioneren.</p>

	Het project Energiearmoede is in voorbereiding. Een projectaanvraag wordt in 2023 ingediend. Dit project heeft betrekking op inwoners waarbij de bestaanszekerheid in het geding komt. Een van de aspecten waarbij we naar kijken is het opzetten van een bouwteam die eenvoudige energiebesparende maatregelen voor inwoners met een smalle beurs kan doorvoeren.
--	--

Wat mag het kosten?

Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Ervaringsdeskundigen	€ 100.000	€ 39.000	€ 41.000	€ 0
Armoede en schulden MKB	€130.000	€ 53.695	€ 76.305	€ 0
Oost-Groningen Geld Geletterd	€ 345.593	€ 0,-	€ 345.593	€ 0
Energiearmoede	€ 150.000	€ 0,-	€ 150.000	€ 0
Totaal	€ 725.593	€ 92.695	€ 632.898	€ 0

4.3 GEZONDHEID

De Verrijkte Schooldag	
Actielijn: We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl	
Doorlopend project: Tijd voor Toekomst, de Verrijkte Schooldag	
Wat valt er onder dit project?	
Tijd voor Toekomst, de verrijkte schooldag geeft kinderen een bredere invulling van de schooldag. Naast het reguliere onderwijs komt er door de verrijkte schooldag ruimte voor cultuur, sport, muziek, eten & drinken, wereldoriëntatie en andere onderwerpen. Hierdoor krijgen kinderen meer mee over het belang van een gezonde levensstijl en van voldoende bewegen, en leren kinderen over onderwerpen waar zij anders niet mee in aanraking komen. Door te investeren in de verrijkte schooldag krijgen kinderen de mogelijkheid om in aanraking te komen met hun interesses en talenten, en ontwikkelen ze zich breder. Zo kijken zij verder dan alleen hun eigen omgeving en zijn zij niet afhankelijk van de mogelijkheden van hun ouders. De kanselijkheid wordt gestimuleerd omdat de school verrijkende activiteiten aanbiedt, en deze activiteiten samen met ouders, leerkrachten en betrokken partijen worden gedragen.	
Relatie met andere pijlers	Leren Werk en inkomen Wonen (GGA)
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	We bieden betere kansen voor alle kinderen in Oost-Groningen, te beginnen op 12 scholen die samen ongeveer 1500 leerlingen hebben, en doorbreken de vicieuze cirkel. Gaandeweg leren we van onze ervaringen met de verrijkte schooldag en verbeteren we het concept zodat de verrijkte schooldag na 4 jaar een begrip is in Oost-Groningen.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<p>In periode van september 2021 t/m juni 2025 stelt de Regio Deal een bedrag van € 2.300.000,-- beschikbaar voor deelname van twaalf scholen in zes gemeenten aan Tijd voor Toekomst, de Verrijkte Schooldag. Voor 2021 is een bedrag van € 423.900,-- beschikbaar gesteld, zodat scholen mee kunnen doen met de pilotfase van Tijd voor Toekomst. Er is sprake van een groeimodel, waarbij we in september 2021 starten met een aantal belangstellende scholen en dit uitbreiden naar maximaal twaalf scholen. Alle scholen beginnen met de pilotfase, bestaande uit een korte en een langere pilot. Na iedere pilot vindt een evaluatiemoment plaats. Als een school besluit door te gaan, dan zijn de financiële middelen beschikbaar. De deelnemende scholen dienen een evaluatie van de afgeronde pilot en een Plan van Aanpak voor de volgende pilot in bij de gemeente, die na een positieve beoordeling een nieuwe aanvraag vergezeld van de evaluatie en het Plan van Aanpak indient bij het projectbureau van de Regio Deal.</p> <p>Elke school doorloopt het volgende traject tijdens de periode van de Regio Deal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een startfase van 1,5 schooljaar (voorbereidingsperiode met daarin een tweeweekse pilot en een 10-weekse pilot) • een vervolgfase (structurele fase van 1 schooljaar met 40 programmaweken. <p>Bij de planning van de startfase is logischerwijs geen rekening gehouden met de corona pandemie. De duur en grilligheid van het verloop van de Corona pandemie heeft tot gevolg gehad, dat de uitvoering van de Verrijkte schooldag vertraging heeft opgelopen. Daarom is van overheidswege besloten de uitvoeringsperiode van</p>

	<p>de projecten in de Regio Deal Oost-Groningen met een jaar te verlengen, tot 1 juli 2025. Die verlenging geeft scholen de ruimte de 1^e en 2^e pilot en structurele fase uit te voeren tot 1 juli 2025.</p> <p>We sluiten met de Verrijkte schooldag aan bij de provinciale beweging geïnitieerd vanuit het Nationaal Programma Groningen om te komen tot borging na 2024, in de vorm van een Verrijkte of Rijke schooldag.</p> <p>Ons doel is dat verrijkende activiteiten een structurele positie verwerven op basisscholen in Oost-Groningen, en daarmee alle kinderen bereiken op de ongeveer 100 basisscholen in Oost-Groningen. Hiervoor is provinciale en landelijke samenwerking en financiering noodzakelijk.</p> <p>Een stap in het structureel maken van verrijkende activiteiten is gezet met het Voorloperstraject dat wordt gefinancierd door het ministerie van OCenW. In het kader hiervan ondersteunt de Regio Deal Oost-Groningen de ontwikkeling van drie lijnen, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het aanbieden van pedagogisch-didactische vaardigheden aan vrijwilligers, ouders en beroepsbeoefenaren die participeren in verrijkende activiteiten op scholen 2. Het aanbieden van een beroepencarrousel aan scholen zodat kinderen in aanraking komen met tal van beroepsmogelijkheden, en 3. Het aanbieden van weerbaarheidstrainingen op scholen. 			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Basisscholen • Provincie Groningen/Nationaal Programma Groningen • Gemeenten • Welzijnsorganisaties • Sportverenigingen, muziekverenigingen, enz. 			
Planning	September 2021 - 1 juli 2025.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 2.304.000	€ 509.359	€ 900.000	€ 894.641
Toelichting	<p>Het totale budget bedraagt € 2.304.000, -- Cofinanciering vindt plaats vanuit het Thematisch Programma NPG.</p> <p>In 2022 zullen nog 6 scholen een bijdrage ontvangen ten behoeve van de 2e pilot. Dat gaat om zo'n 3,5 ton.</p>			

Preventie in de keten – Ondersteuner Sociaal Domein	
Actielijn:	We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg/ Preventie in de keten
Nieuw project:	Ondersteuner Sociaal Domein/Welzijnscoach/Welzijn op Recept.
Wat valt er onder dit project?	
<p>Huisartsen geven aan, dat ze vaak patiënten/inwoners in hun praktijk krijgen met leefstijl gerelateerde klachten, of dat er sprake is van niet-medische factoren (bijv. schuldenproblematiek/armoede/laaggeletterdheid/eenzaamheid) die de gezondheid negatief beïnvloeden. Specifiek is aandacht nodig voor de cliënten die soms langdurig op de wachtlijst staan voor specialistische GGZ en kwetsbare ouderen die steeds langer thuis blijven wonen. Vanuit landelijk beleid wordt ingezet op ‘de juiste zorg op de juiste plek’. Het realiseren van een goede samenwerking tussen het sociaal en medisch domein is daarbij één van de opgaven.</p> <p>Wat daarin ontbreekt is een goede verwijsmogelijkheid en/of contactpersoon voor huisartsen vanuit gemeenten of welzijnsorganisaties en een ICT systeem om de ondersteuningsvorm vast te leggen.</p> <p>Wij streven ernaar dat een Ondersteuner Sociaal Domein binnen elke huisartsenpraktijk gaat fungeren als aanspreekpunt voor huisartsen en POH-ers beschikbaar als het om inwoners gaat die beter ondersteund kunnen worden door het sociaal domein.</p> <p>Vanuit de Regio Deal willen wij de lokale (bestaande) projecten in de gemeenten, zoals bijv. Welzijn op Recept versterken. We zetten daarbij ook in op borging na afloop van de Regio Deal. Tevens wordt hierbij verbindingen gezocht met de Regionale Taskforce Terugdringen Wachtlijsten GGZ en pilots die in dit kader in de regio lopen en door middel van dit project kunnen worden gecontinueerd.</p>	
Relatie met andere pijlers en projecten	<p>Gezondheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • ICT verbinding tussen het sociaal domein en het medisch domein (van huisartsen) • Pilot Voorzorg Sggz
Wat willen we bereiken?	
Ambitie (doelen)	<ul style="list-style-type: none"> • Met de introductie van de Ondersteuners Sociaal Domein ontstaat er een effectieve communicatie tussen het sociaal domein en de huisartsen; • We willen binnen de Regio Deal Oost-Groningen gemeenten escalatie van problematiek helpen voorkomen; • Eind 2023 zijn alle Ondersteuners Sociaal Domein goed gepositioneerd en weten ze inwoners met leefstijl gerelateerde klachten te vinden, zodat ze de juiste begeleiding krijgen, of weten deze inwoners hen te vinden; • Eind 2024 hebben de Ondersteuners Sociaal Domein hun waarde bewezen, en is meetbaar dat escalatie van problemen en onnodige verwijzing naar specialistische zorg is voorkomen; • De Ondersteuners Sociaal Domein dragen bij aan het verspreiden van de benadering ‘Positieve Gezondheid’. Kwetsbare inwoners zijn meetbaar beter in staat om beter om te gaan met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven, en zijn in staat om zoveel mogelijk eigen regie over hun leven te voeren en cliënten ervaren geen schotten tussen de zorgwetten.

Wat gaan we daarvoor doen?				
Activiteiten	<p>We ondersteunen en faciliteren de Regio Deal-gemeenten bij de verdere ontwikkelingen van lokale projecten en initiatieven, zoals bijv. Welzijn op Recept, en de Dorpsondersteuner.</p> <p>Gemeenten dienen hiertoe een implementatieplan in bij het programmabureau van de Regio Deal Oost-Groningen. In dit implementatieplan wordt beschreven welke lokale oplossingen in samenspraak met huisartsen en welzijnsorganisaties zijn gemaakt.</p> <p>Dit project komt ook tegemoet aan de opgaven voortkomend uit de Regionale Taskforce Wachtlijden GGZ. We zorgen hiermee voor verbinding met de daarin genoemde projecten.</p> <p>De kaders hiervoor worden door de ambtelijke projectgroep opgesteld in samenspraak met het programmateam pijler Gezondheid.</p>			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> - Welzijnsorganisaties - Huisartsenpraktijken - Menzis - Zorgadvies Groningen <ul style="list-style-type: none"> - Regionale Taskforce Wachtlijden GGZ 			
Koppeling initiatieven/projecten	Zoals hierboven aangegeven, sluiten we aan bij bestaande projecten en initiatieven in de gemeenten en creëren we geen extra lagen of functies.			
Planning	De zes Oost-Groningse gemeenten zijn in 2022 in gesprek gegaan met huisartsenpraktijken binnen hun gemeentegrenzen. De implementatieplannen worden eind 2022 gemaakt en de daadwerkelijke implementatie vindt plaats in de 2023 en 2024, met een doorlooptijd tot medio 2025. Van huidige initiatieven en projecten is het uitgangspunt dat financiering al geborgd is.			
Wat mag het kosten?				
Huidige investeringen/subsidies	<p>Geadviseerd wordt vanuit taskforce Sggz:</p> <p>In elke gemeente een herkenbaar aanspreekpunt voor de huisartsen. De inschatting is dat hiervoor gemiddeld 2-4 uur per week per huisartsenpraktijk nodig is, afhankelijk van het aantal huisartsen per (groeps)praktijk. Het aanspreekpunt is zowel voor de doelgroep met psychische problematiek, als voor alle volwassen patiënten van de huisarts waarvoor ondersteuning bij sociale of materiële problematiek vanuit het sociaal domein passend is. Deze uren zijn niet alleen voor overleg en overdracht, maar ook voor rechtstreeks cliëntcontact, vergelijkbaar met de werkwijze van de OJG. Zo mogelijk werkt het aanspreekpunt in de huisartsenpraktijk, tenzij dit op belemmeringen stuit zoals ruimtegebrek. Bij de toekenning van een bijdrage in de kosten baseren we ons op het inwonertal per gemeente. Per inwoner is een bijdrage van € 3,542 beschikbaar.</p>			
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 1.056.000	€ 18.682	€ 528.000	€ 509.318

Informatieverbinding Sociaal Domein en Medisch Domein	
Actielijn:	We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg
Nieuw project:	Informatieverbinding tussen Sociaal Domein en Medisch Domein
Wat valt er onder dit project?	
<p>Een verwijzing naar de juiste zorg en/of ondersteuning is essentieel voor zowel de patiënt als de zorgprofessional en de Ondersteuner Sociaal domein. Het liefst willen we problemen vóór zijn of voorkomen dat het erger wordt. Daarom is voor het zorgprofessionals en Ondersteuners Sociaal Domein belangrijk om op een makkelijke manier, op elk moment, een actueel inzicht te hebben van alle verwijsopties. Daarnaast is het belangrijk dat er één methode wordt gebruikt voor verwijzingen tussen organisaties en professionals. Als laatste is het van belang dat informatiedeling op een veilige manier gebeurt.</p> <p>Voor gemeenten is er de zekerheid dat – alleen – gecontracteerd aanbod beschikbaar is voor verwijzing. Gemeenten kunnen aansturen op verwijzing naar het sociaal domein en naar voorliggende voorzieningen. Zowel door het medisch domein als binnen de domeinen. Door middel van dit project zijn de lokale voorzieningen zichtbaar en verwijsbaar gemaakt; dicht bij de inwoner. Deze voorzieningen zullen met dit project altijd actueel en compleet zijn.</p> <p>De gemeenten gaan in eerste instantie aan de slag met de implementatie van de Ondersteuners Sociaal Domein. Daarna wordt bekeken welk verwijssysteem het beste aansluit bij de doelstellingen van de verbinding tussen het sociaal domein en de huisartsen.</p> <p>Binnen de gemeente Westerwolde heeft een pilot met Zorgdomein, één van de mogelijke ICT-systemen, inmiddels uitgewezen dat een systeem dat aansluit bij een kleinschalige zorginfrastructuur meer passend is. De gemeenten kijken nu naar alternatieven. De systemen waarmee welzijnsinstellingen reeds werken zouden een optie kunnen zijn om een verbinding te kunnen maken tussen medisch, sociaal en het voorliggende veld.</p>	
Relatie met andere pijlers en projecten	Gezondheid – Gemeentelijke Ondersteuner Sociaal Domein
Wat willen we bereiken?	
Ambitie (doelen)	<p>Verwijzen tussen medisch domein, sociaal domein en het voorliggend veld is makkelijk en kan met één druk op de knop. Uitwisseling van gegevens gebeurt op een veilige wijze.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt meer doorverwezen van medisch domein naar sociaal domein en voorliggend veld. - Dit leidt tot passende zorg en ondersteuning: <ul style="list-style-type: none"> o dicht bij de inwoner o die minder specialistisch is o meer integraal is en gebruik maakt van lokaal/plaatselijk beschikbare voorzieningen en diensten o minder duur is o waarbij de vraag naar complexe zorg en ondersteuning afneemt - Hulp- en zorgverleners hebben altijd inzicht in de actuele beschikbare zorg en ondersteuning in de gemeente. In het geval van niet-medische-zorg betreft dit (door gemeente) gecontracteerde aanbieders / welzijnsorganisaties binnen de gemeente. - Iedere hulp- en zorgverlener kan op een veilige en eenvoudige wijze doorverwijzen.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Activiteiten	<p>In samenspraak met de deelnemende gemeenten en huisartsen worden afspraken gemaakt over coördinatie en beheer. Te denken valt aan: Voorstel: fasegewijs.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1e fase: eerst verwijzing via verwijssysteem mogelijk maken voor de Ondersteuner Sociaal Domein. Dit is ook één van de opgaven vanuit de Taskforce Sggz

	<ul style="list-style-type: none"> • 2e fase stapsgewijs (naar behoefte en passend bij gemeente) uitbreiden naar andere partijen • Gemeente maakt Ondersteuner Sociaal Domein/ Welzijn of Algemene voorziening maatschappelijke ondersteuning beschikbaar voor verwijzing. • Gemeente neemt het initiatief in de afstemming met: <ul style="list-style-type: none"> ○ Taskforce wachtlijsten Sggz ○ Huisartsenpraktijken ○ Welzijnsorganisatie ○ Overige – geregistreerde – aanbieders van zorg en ondersteuning • Monitoring op gestelde ambities
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> - Per gemeente kan het verschillen welke partijen ‘worden aangesloten’ en of daarin volgordeelijke stappen worden gezet. <ul style="list-style-type: none"> ○ Voor de hand ligt dat een gemeente in ieder geval de eigen uitvoerende onderdelen verwijzbaar maakt. Zoals stap 1: de ondersteuner sociaal domein (welzijn), WMO- en jeugdconsulenten. ○ Een tweede schil kán zijn dat gecontracteerde aanbieders verwijzbaar worden gemaakt in de maatwerkvoorziening (voor zover zij nog geen eigen aansluiting hebben)
Koppeling initiatieven/projecten	Vanuit de Regionale Taskforce Wachtlijden GGZ (RTWG) wordt de gemeentelijke aansluiting op een verwijssysteem ook als project benoemd. De formulering van dit project onderschrijft het advies van de RTWG en biedt ondersteuning aan de realisatie daarvan.
Planning	Het Bestuur heeft in april 2022 haar goedkeuring gegeven voor de uitvoering van het project. Omdat het praktisch is voor gemeenten om eerst de Ondersteuner Sociaal Domein goed te positioneren, en dat krijgt z'n beslag in 2023, volgt de ICT-verbinding daarop.

Wat mag het kosten?

Informatieverbinding

Enmalig per gemeente:	€ 5.400,-
Extra schermvermelding maandelijks:	€ 100,-
Aantal nieuwe cliënten - maandelijks:	€ 100,- tot € 267

Schermvermelding is afhankelijk van de lokale inrichting. Voor de hand ligt een minimale startsituatie waarbij een vermelding van de gemeentelijke organisatie en een vermelding van de lokale welzijnsorganisatie zichtbaar zullen zijn voor verwijzing. Naar gelang de wens van de gemeente en de bereidheid van aanbieders in het gebied kunnen er per gemeente besloten – en aangevraagd – worden voor meer vermeldingen.

Voor reservering van budget in de Regio Deal wordt uitgegaan van 300 cliënten en 3 schermvermeldingen per gemeente. Dat levert een afgerond totaalbedrag voor twee jaar (2022 en 2023): € 15.000,- per gemeente/2jr. In 2023 en 2024 zal ook gekeken worden hoe de kosten per gemeente voor de periode vanaf 2024 gedekt kunnen worden.

Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 177.000	€ 2.935	€ 102.000	€ 72.065

AED-netwerk Oost-Groningen	
Actielijn: We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg	
Nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
<p>In regio Oost-Groningen willen we zorgen voor een dekkend netwerk van AED's in alle gemeenten, en voldoende burgerhulpverleners, waarbij ook geïnvesteerd wordt in het opleiden van burgerhulpverleners en in innovatie. We sluiten hierbij aan bij het toegekende project vanuit het NPG-programma Toukomst.</p>	
Relatie met andere pijlers	
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	<p>Het aantal overlevenden na een hartstilstand ligt in de regio zuidoost Groningen lager dan in andere delen van Nederland en onder het landelijk streefcijfer van 25 %. Reanimatie in de eerste zes minuten na een hartstilstand is cruciaal. De aanrijtijden voor de ambulance na melding dient maximaal 15 minuten te zijn. Het is mogelijk, dat deze aanrijtijd in een uitgestrekt gebied als Oost-Groningen niet altijd kan worden gehaald.</p> <p>Reanimatie door een gealarmeerde burgerhulpverlener ondersteund met een AED verhoogt de overlevingskans.</p> <p>Een dekkend netwerk van AED's die 24/7 bereikbaar zijn kennen we nog niet in Oost-Groningen. Daarnaast dienen er voldoende burgerhulpverleners opgeleid te worden, en kan de support en nazorg versterkt worden</p>
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • In fase 1 van het project komen tot een overlevingskans van 25 % na een hartstilstand en het aantal opgeleide en geregistreerde hulpverleners verhogen naar 1 % van het inwonersaantal. Dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde. In fase 2 willen we het aantal burgerhulpverleners ophogen naar 2 %. Met het verhogen van het aantal burgerhulpverleners en 24/7 AED's, kunnen de overlevingskansen toenemen naar 40%. • Dekkend netwerk aan AED's in alle gemeenten • Toereikend aantal burgerhulpverleners • Inzicht in het aantal burgerhulpverleners • Innovaties m.b.t. communicatie tussen meldkamer en burgerhulpverlening • Support en Nazorg burgerhulpverleners <p>Vanuit Stan is een projectvoorstel geschreven, dat goedgekeurd is door de Regio Deal Oost-Groningen.</p> <p>De kosten voor de Regio Deal betreffen de investeringen bij gemeenten die nodig zijn om de doelstellingen te realiseren. De gemeenten maken met lokale partners afspraken over de financiering van structurele kosten zoals onderhoud van AED's. Deze kosten komen niet per definitie voor rekening van de gemeenten.</p>
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Cardiologie Treant en OZG • Menzis • Regionale Ambulance Voorziening (RAV) • Stan/ HartslagNu is voor het gehele project verantwoordelijk en treedt op als projectmanager waar het gebruikmaakt van de inzet van (lokale) partners. <p>Onder partners kunnen onder andere lokale ondernemers, Hartveilig Groningen, RAV (ambulance), de Rijksuniversiteit Groningen, zorgaanbieders en (reanimatie)opleiders worden verstaan. Tevens is samenwerking en afstemming vereist met Burgerhart.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menzis

Planning	Na goedkeuring van het Uitvoeringsplan in april 2022 is er gestart met de voorbereidingen van het project. De implementatie van het project zal begin 2024 voltooid zijn.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 330.000	€ 18.682	€ 311.318	€ -

JOGG – Gezonde jeugd, Gezonde toekomst				
Actielijn: Stimuleren en ondersteunen van gezonde leefstijl				
Nieuw project				
Wat valt er onder dit project?				
<p>JOGG Nederland (Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst) is een landelijk programma met als doel de gezondheid van jongeren te verbeteren, en daarmee die van de hele maatschappij, zodanig dat welvaartsziekten als overgewicht en obesitas geen kans meer maken. De focus ligt nog te veel op het genezen van ziekten of het geven van zorg. JOGG wil een maatschappij, waarin het uitgangspunt ‘gezond leven’ is. Een samenleving die niet alleen de verantwoordelijkheid legt bij het individu, maar collectief een gezonde manier van leven mogelijk maakt. Om dit te bereiken maakt JOGG de fysieke en sociale omgeving waarin de jeugd opgroeit gezonder.</p> <p>JOGG is een aanpak, waarbij de gehele leefomgeving van het kind betrokken wordt om te komen tot een gezonde generatie. Hierbij is JOGG een aanvulling op Tijd voor Toekomst.</p> <p>Een aantal gemeenten binnen de Regio Deal zijn al JOGG-gemeente (Westerwolde) of willen graag starten hiermee (Pekela).</p>				
Relatie met andere pijlers				
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		De doelstelling van JOGG Nederland vat het goed samen: “JOGG wil dat alle kinderen en jongeren in Nederland opgroeien in een gezonde leefomgeving, met aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en voor gezonde voeding, voldoende bewegen, ontspanning en slaap in het bijzonder. Een gezonde jeugd creëert een gezonde toekomst.”		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		<ul style="list-style-type: none"> • Wij sluiten aan bij de regionale ontwikkeling in provincie Groningen. GGD Groningen heeft een regionale coördinator aangesteld, die samen met het landelijk bureau JOGG, Groningse gemeenten ondersteunen in het proces om JOGG-gemeente te worden. Nadat een gemeente JOGG-gemeente is geworden, worden gemeenten ondersteunt in het opstellen van een plan van aanpak, de uitvoering hiervan en de borging op langere termijn. • Vanuit de Regio Deal ondersteunen we de gemeenten financieel om de ambities en doelen van JOGG te behalen. 		
Samenwerkingspartners		<ul style="list-style-type: none"> • GGD Groningen • JOGG • Welzijnsorganisaties • Groningse gemeenten • Scholen • Kinderopvang 		
Planning		De gemeenten Westerwolde en Pekela zijn JOGG-gemeenten geworden in 2022, de gemeenten Stadskanaal en Veendam zijn in voorbereiding om JOGG-gemeente te worden, en de gemeente Oldambt heeft hierin een andere keuze gemaakt. De gemeente Midden-Groningen is buiten de Regio Deal Oost-Groningen om in 2022 JOGG-gemeente geworden, en kan een beroep doen op een deel van de bijdrage, namelijk voor het grondgebied van de voormalige gemeente Menterwolde.		
Wat mag het kosten?				
Een gemeente die JOGG-gemeente wordt, stelt een JOGG-regisseur aan voor minimaal 16 uur per week. De wijze waarop verschilt per gemeente. Vanuit de Regio Deal dragen wij 50% bij in de kosten van een JOGG-regisseur. Voor een periode van drie jaar reserveren wij hiervoor per gemeente een bedrag van € 45.000,-.				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 225.000	€ 137.935,-	€ 47.935	€ 39.130,-

Vitalisering ouderen in Oost-Groningen				
Actielijn: We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl				
Nieuw project, te starten in 2023: Vitalisering ouderen onder te brengen in vier projecten				
Wat valt er onder dit project?				
<p>Net zoals in de rest van Nederland vergrijsd de bevolking van Oost-Groningen. Ouderen blijven steeds langer zelfstandig (thuis)wonen en we zien in deze fase dat de zorgvraag toeneemt. Veelal is dit een wens en keuze van de oudere zelf. Soms is het noodgedwongen door gebrek aan goede opvang.</p> <p>We zien ook, dat leefstijl gerelateerde ziektebeelden op oudere leeftijd leiden tot problemen in de zelfredzaamheid met als gevolg een toename van het benutten van voorzieningen in het kader van de WMO of Zorgverzekeringswet.</p> <p>Wij streven ernaar dat ouderen zo lang mogelijk fit, vitaal en gezond kunnen blijven wonen in hun eigen omgeving. Inzicht in eigen gezondheid en het creëren van veiligheidsgevoel in je eigen woning zijn daarbij belangrijk om fysiek en mentaal gezond te blijven. Onder de noemer "Vitalisering ouderen in Oost-Groningen" willen wij de komende drie jaar vier (lopende) projectideeën vanuit de Regio Deal Oost-Groningen ondersteunen. We willen nadrukkelijk de kennis, ervaringen en resultaten die deze projecten opleveren met elkaar delen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leefsamen: slimme domotica kan ouderen helpen langer en veilig thuis te blijven wonen; • cursussen valpreventie: behoud van kracht en het voorkomen van valincidenten; • sociaal Vitaal: een beweeg- en gezondheidsproject voor senioren die aan hun fitheid, gezondheid en sociale contacten willen werken en • Eén tegen eenzaamheid. 				
Relatie met andere pijlers				
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> • We geven ouderen de mogelijkheid om langer en zelfstandiger thuis te blijven wonen. • We bereiken hiermee dat ouderen langer zelfredzaam blijven en minder of later gebruik hoeven te maken van zorg (bijv. WMO). • We willen eenzaamheid onder ouderen bestrijden. • We bevorderen de algehele fitheid van ouderen, zodat zij langer gezond en vitaal oud kunnen worden in hun eigen woonomgeving. 			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	<p>Vanuit de Regio Deal ondersteunen we de gemeenten in de uitvoering van genoemde projecten. Sommige projecten lopen al in gemeenten, met tijdelijke financiering. bijv. Sociaal Vitaal in Stadskanaal en LeefSamen in Westerwolde.</p> <p>Gemeenten dienen een plan van aanpak in bij het programmabureau voor het project waarmee ze aan de slag willen. In het plan van aanpak worden ook doelstellingen, beoogde resultaten en kosten benoemd.</p>			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten • Welzijnsorganisaties • LeefSamen • Ouderenorganisaties • Menzis 			
Planning	<p>Gemeenten kunnen de komende maanden een plan van aanpak indienen met daarbij een financiële onderbouwing van de benodigde bijdrage.</p> <p>We kiezen voor een looptijd van maximaal twee jaar.</p>			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 500.000	€ 2.935	€ 200.000	€ 297.065

Goede & kansrijke start				
Actielijn: Stimuleren en ondersteunen van gezonde leefstijl				
Doorlopend project: start in 2022				
Wat valt er onder dit project?				
<p>Kansrijke Start/Goede Start staat in verbinding met de geboortezorg in zijn algemeenheid. Hierin investeren vergroot de kansen van alle kinderen in de Regio Deal-gemeenten om een goede start te maken bij de geboorte. We willen stimuleren, dat we van elkaar leren, dat er verbindingen worden gemaakt tussen de regionale ziekenhuizen, huisartsen, verloskundigen en sociaal domein en dat we goed werkende zorgpaden ontwikkelen. In meerdere gemeenten lopen projecten rondom Goede Start/Kansrijke Start, maar mist het onvoldoende slagkracht en financiële middelen voor uitvoering en borging op de lange termijn.</p> <p>Provinciaal wordt vanuit het Thematische Programma NPG een project gestart, waarbij provincie breed ingezet wordt op Kansrijke Start. Regio Deal Oost-Groningen sluit aan bij deze provinciale werkgroep om de reeds gestarte initiatieven in de eigen gemeenten verder te ondersteunen en te versterken, daar waar nodig.</p>				
Relatie met andere pijlers				
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	<p>Kansrijke Start is een landelijk programma van het ministerie van VWS en specifiek gericht op een goede start van het kind.</p> <ul style="list-style-type: none"> Met Kansrijke Start willen we (aanstaande) kwetsbare ouders helpen zodat hun kinderen zo gezond mogelijk hun leven starten. De eerste 1000 dagen van het kind zijn hierbij van doorslaggevend belang. Kansrijke Start richt zich op de zorg en ondersteuning aan kwetsbare gezinnen in deze periode. <p>Vanuit het programma Kansen voor de Veenkoloniën draait in een aantal gemeenten een gelijksoortig project: Goede Start. Dit project stopt per medio 2023. De Regio Deal kan in voorkomende situaties zorgen voor continuïteit van de uitvoering van dit project met een vervolfinanciering.</p>			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten bij provinciale werkgroep Daar waar nodig lopende trajecten binnen de Regio Deal - gemeenten versterken. 			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> GGD Menzis Verloskundige- en kraamzorgorganisaties Kinderopvang & peuterspeelzalen Welzijnsorganisaties Basisscholen Regionale ziekenhuizen Kansen voor de Veenkoloniën 			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 200.000	€ 2.935	€ 100.000	€ 97.065

Preventie zonder Professionals	
Pijler:	Gezondheid
Actielijn:	We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl
Nieuw project/doorlopend project:	Start in 2023
Wat valt er onder dit project?	
<p>Een belangrijk doel van de decentralisaties in het sociaal domein is het versterken van de leefwereld van de inwoners. Op welke manier zorg je ervoor dat inwoners wanneer ze een probleem ervaren in hun eigen netwerk naar antwoorden zoeken? Het doel hierachter is het de-medicaliseren van problematiek.</p> <p>Een voorwaarde voor het benutten van hun netwerk, is dat er voldoende mogelijkheden zijn voor bewoners om elkaar te ontmoeten en om gezonde keuzes te maken. Wat kan er in de sociale structuur in dorpen en wijken verbeterd zodat inwoners gezonder gaan leven?</p> <p>Het is interessant om te kijken welke oplossingen er komen vanuit inwoners/ verenigingen dorpsbelangen/ maatschappelijke organisaties op de vraag: bedenk een gezond initiatief wat aansluit in het dorp / de wijk, zonder dat er een gezondheidsprofessional nodig is voor de uitvoering ervan, of waarin deze alleen een rol heeft tijdens de opstartfase. Voorwaarde is ook dat het project zich na verloop van tijd zelf kan bedruipen.</p> <p>Vanwege de ambitie om op wijkniveau integraal te werken willen we dit project verbinden aan het project de gebiedsgerichte aanpak (GGA) dat al in verschillende gemeenten is gestart. Lokale welzijnsorganisaties kunnen een rol vervullen bij de opstartfase of bij de begeleiding van wijkbewoners/ervaringsdeskundigen die anderen helpen bij sociale vraagstukken.</p> <p>Het project bestaat eruit dat er voor een bedrag van 100.000,- initiatieven kunnen worden ingediend die beoordeeld worden door het Bestuurlijk Overleg.</p>	
Relatie met andere pijlers en projecten	<p>Woonomgeving – Gebiedsgerichte Aanpak (4.1.1)</p> <p>Gezondheid – Vitaliseren ouderen in Oost-Groningen</p> <p>Gezondheid – JOGG – gezonde jeugd gezonde toekomst</p>
Wat willen we bereiken?	
Ambitie (doelen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het informele netwerk van inwoners wordt versterkt 2. Het de-medicaliseren van problematiek 3. Er worden goede voorbeelden ontwikkeld van activiteiten die lokaal aan slaan, die wellicht ook overdraagbaar zijn. 4. Er komt een infrastructuur die gebruik maakt van de ideeën in de samenleving, die ook een volgende keer weer gebruikt kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen?				
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. De vraagstelling, randvoorwaarden en communicatiestrategie worden uitgewerkt en uitgezet 2. De initiatieven worden inclusief ambtelijk advies voorgelegd aan het bestuurlijk overleg 3. Het bestuurlijk overleg neemt een besluit welke project(en) worden uitgevoerd 4. De uitgevoerde projecten worden gevolgd 5. Borging van het project op langere termijn maakt onderdeel uit van de uitvoering van de initiatieven. 			
(Mogelijke) samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsorganisaties • Verenigingen dorpsbelangen • Ondersteuner Sociaal Domein • Zorgzame Dorpen van de Vereniging Groninger Dorpen 			
Planning	<p>Het project start na bestuurlijk akkoord vanaf begin 2023.</p> <p>Het streven is dat het project eind 2023 geborgd is binnen de Regio Deal-gemeenten. Als er meerdere projecten worden uitgevoerd houden gemeenten elkaar via het ambtelijk - en bestuurlijk overleg gezondheid op de hoogte over de voortgang.</p>			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 100.000	€ 2.935	€ 97.065	€ -

Zorgmedewerkers en de arbeidsmarkt
Pijler: Gezondheid
Actielijnen: We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl en We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg
Nieuw project: 2023-2025
Wat valt er onder dit project?
<p>In Oost-Groningen heeft een relatief groot aandeel van de beroepsbevolking een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwoners met een uitkering in het kader van de Participatiewet; • inwoners met WW uitkering; • inwoners die nog niet zijn toegetreden tot de arbeidsmarkt maar dit wel zou willen (bijvoorbeeld vrouwen wier man kostwinner is of statushouders) • jongeren die vroegtijdig schoolverlater zijn en • inwoners die een uitzichtloze baan vervullen en die graag een beroepsopleiding zouden volgen. <p>Wat de arbeidsmarktdynamiek betreft neemt Oost-Groningen een bijzondere positie in. Kenmerkend voor Oost-Groningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intergenerationele armoede en werkloosheid; • Veel éénouder gezinnen • Veel vroegtijdig schoolverlaters

Daarnaast neemt de vergrijzing in Oost-Groningen toe, en het aandeel oudere inwoners eveneens. Ook in Oost-Groningen is er daardoor een aanzienlijke vraag naar Verzorgenden en Helpenden in de ouderenzorg ontstaan.

Omdat het bevorderen van de brede welvaart/brede welzijn dé doelstelling van de Regio Deal Oost-Groningen is, is het fijn dat we met één project beide vraagstukken kunnen aanpakken.

We gaan inwoners die momenteel een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hebben opleiden tot verzorgende en helpende in de ouderenzorg.

In dit project werken we samen met een viertal organisaties in de VVT-sector, namelijk:

- Zorggroep Meander
- Zorggroep Oosterlengte
- Zorggroep Blanckenborg
- Zorggroep BCM

Zij zijn bereid een nader te bepalen aantal daartoe geselecteerde inwoners aan te nemen als leerling verzorgenden/helpende, en hen in vaste dienst te nemen na afronding van de opleiding Zorg en Welzijn niveau 2/3 (Helpende/Verzorgende). In de begroting voor dit project is rekening gehouden met een groepsgrootte van 10 leerlingen.

Omdat de groep leerlingen een relatief kwetsbare positie op de arbeidsmarkt heeft zal de Regio Deal de verantwoordelijkheid nemen voor meerkosten ten opzichte van een regulier BBL-traject. Het gaat dan om de volgende onderdelen:

- Voortraject om leerlingen kennis/vaardigheden bij te brengen en hen te laten wennen aan het leer- en arbeidsritme;
- Extra begeleiding gedurende het BBL-traject Zorg en Welzijn en
- Extra duur van het BBL-traject.

Hierbij benadrukken we, dat we met dit project o.a. aansluiten bij de projecten Overbrugbanen en Extra Hansen in de Zorg vanuit de Pijler Werk en Inkomen. Door projecten met elkaar te verbinden, werken we integraler en kunnen we elkaar versterken door inzet van de middelen uit de verschillende pijlers.

Relatie met andere pijlers	Werk en inkomen: aanvullend op de projecten Overbrugbanen en Extra Handen in de Zorg. Leren: verzorgen van onderwijstrajecten
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> • Het structureel aan het werk helpen van inwoners uit één van de 6 deelnemende gemeenten die een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hebben. • Het verminderen van het tekort aan Verzorgenden en Helpenden in de ouderenzorg in Oost-Groningen.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemming Plan van Aanpak intern en met de zorginstellingen • Afstemming van financiële voorwaarden (RD is verantwoordelijk voor het Voortraject, en extra begeleiding gedurende scholingstraject, Zorginstellingen voor de leerling salarissen, gemeenten betalen, indien van toepassing, de uitkering gedurende Voortraject, en eventueel aanvullingen gedurende BBL traject) • Afstemming met de gemeenten (afdelingen Werk en Inkomen)
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten (afdelingen Werk en Inkomen) • Zorggroep Meander • Zorggroep Oosterlengte • Zorggroep Blanckenborg • Afeer

	<ul style="list-style-type: none"> • Wedeka • Noorderpoort College 																				
Planning	Voorbereiding Projectplan en akkoord partijen oktober '22- mrt. '23 Uitvoering Voortraject april '23- juli '23 Uitvoering BBL traject sept. '23 – dec. '25 Coördinatie uitvoering juli-dec. '25 eventueel gemeenten																				
Wat mag het kosten?																					
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Budget t/m 2025</th> <th>Totaal uitgaven</th> <th>Verwachte uitgaven 2023</th> <th>Restbudget 2024/2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Voortraject 10 personen</td> <td>€ 40.000,-</td> <td>€ 0,-</td> <td>€ 40.000,-</td> <td>€ 0,-</td> </tr> <tr> <td>BBL Zorg en Welzijn t.b.v.10 personen</td> <td>€ 90.000,-</td> <td>€ 0,-</td> <td>€ 30.000,-</td> <td>€ 60.000,-</td> </tr> <tr> <td>Totaal kosten Regio Deal</td> <td>€ 130.000,-</td> <td>€ 0,-</td> <td>€ 70.000,-</td> <td>€ 60.000,-</td> </tr> </tbody> </table>		Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025	Voortraject 10 personen	€ 40.000,-	€ 0,-	€ 40.000,-	€ 0,-	BBL Zorg en Welzijn t.b.v.10 personen	€ 90.000,-	€ 0,-	€ 30.000,-	€ 60.000,-	Totaal kosten Regio Deal	€ 130.000,-	€ 0,-	€ 70.000,-	€ 60.000,-
	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025																	
Voortraject 10 personen	€ 40.000,-	€ 0,-	€ 40.000,-	€ 0,-																	
BBL Zorg en Welzijn t.b.v.10 personen	€ 90.000,-	€ 0,-	€ 30.000,-	€ 60.000,-																	
Totaal kosten Regio Deal	€ 130.000,-	€ 0,-	€ 70.000,-	€ 60.000,-																	

Gezonde voeding voor iedereen	
Pijler:	Gezondheid
Actielijn:	We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl
Nieuw project/doorlopend project:	2023-2025
Wat valt er onder dit project?	
<p>In de gemeente Westerkwartier is een project geïnitieerd ten behoeve van inwoners die een beroep doen op de Voedselbank . Het project heeft de naam 'Samen koken in Westerkwartier' gekregen. Aan de inwoners die de voedselbank bezoeken wordt een receptenboek aangeboden. Het receptenboek bestaat met 68 recepten, samengesteld door een groep enthousiaste mensen afkomstig uit het Westerkwartier. Daarnaast worden er kookcursussen georganiseerd en wordt het receptenboek breed verkocht, en komen de opbrengsten ten goede van het initiatief 'Samen koken in het Westerkwartier'</p> <p>Met dit initiatief worden mensen bewust gemaakt van de mogelijkheden om gezond en goedkoop te koken en te eten. Naast het stimuleren van een gezonde leefstijl bevordert dit initiatief de sociale cohesie en het contact tussen mensen. Aan de kookcursussen kunnen allerlei activiteiten verbonden worden, bijvoorbeeld gericht op het bespreken van leefstijl gerelateerde problemen door armoede of schulden.</p> <p>In de zes Oost-Groningse gemeenten willen we een soortgelijk project starten, met een evenzeer integrale benadering. Met samen gezond koken en eten dragen we bij aan de ontmoeting tussen wijkbewoners. Die ontmoeting kan als vehicle dienen om met elkaar in gesprek te komen over de mogelijkheden op het gebied van leren, ontwikkelen en werken. Een koppeling met het project 'Van grond tot mond' van de Pijler leren behoort tot de mogelijkheden. Daarnaast kan een verbinding worden gemaakt met het bestaande preventieakkoord.</p>	
Relatie met andere pijlers en projecten	Leren/Werk en Inkomen (horecaproject 'Van grond tot mond') Ondersteuner Sociaal Domein Preventie zonder professionals GGA Samen Koken
Wat willen we bereiken?	
Ambitie (doelen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het informele netwerk van inwoners wordt versterkt 2. Er worden goede voorbeelden ontwikkeld van activiteiten die lokaal aan slaan, die wellicht ook overdraagbaar zijn

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Het samen koken en eten vormt een basis om ook andere onderwerpen te bespreken en aan te pakken 4. Er komt een infrastructuur die gebruik maakt van de ideeën in de samenleving, die ook een volgende keer weer gebruikt kan worden 			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het initiatief in Westerkwartier wordt nader bekeken en getoetst op bruikbaarheid in Oost-Groningen 2. Het projectplan wordt voorgelegd aan AO en BO 3. Het bestuurlijk overleg neemt een besluit welke project(en) worden uitgevoerd 4. Voer voor nadere bespreking 			
(Mogelijke) samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsorganisaties • Verenigingen dorpsbelangen • Ondersteuners Sociaal Domein • GGA • Zorgzame Dorpen van de Vereniging Groninger Dorpen 			
Planning	<p>Het project start bij een bestuurlijk akkoord vanaf 1 januari 2023.</p> <p>Het streven is dat het project eind 2023 geborgd is binnen de Regiodealgemeenten. Als er meerdere projecten worden uitgevoerd houden gemeenten elkaar via het ambtelijk - en bestuurlijk overleg gezondheid op de hoogte van de voortgang en ervaringen.</p>			
Wat mag het kosten?				
	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 100.000,-	€ 0,-	€ 100.000,-	€ 0,-

4.4 WOONOMGEVING

Gebiedsgerichte aanpak	
Pijler: Woonomgeving	
Actielijn: We verbeteren dorpen en wijken gebiedsgericht en gericht op de toekomst	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project	
Wat valt er onder dit project?	
De gebiedsgerichte aanpak is een tactisch lange termijnplan, een methode om gericht te kunnen ingrijpen in de woningvoorraad en de leefbaarheid. Hiermee kan ook de particuliere woningvoorraad van een casus-gestuurde aanpak gebiedsgericht worden aangepakt. Wij investeren in deze gebiedsgerichte aanpak, waarbij intensief wordt samengewerkt met de regionale woningcorporaties. Op die manier worden de opgaven in de sociale en particuliere woningvoorraad integraal, regionaal en in samenwerking aangepakt. Binnen de gebiedsgerichte aanpak wordt niet alleen naar de woningvoorraad gekeken; maar wordt breder naar de opgave in de betreffende dorpen en wijken gekeken door ook in te zetten op verbetering van de woonomgeving, sociale programma's en gezondheid, zoals bijvoorbeeld schuldhulpverlening en gezonde leefstijl.	
Relatie met andere pijlers	<ul style="list-style-type: none"> • Leren • Werk en Inkomen • Gezondheid
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	<p>Voor in ieder geval zes wijken of buurten binnen Oost-Groningen wordt een koersdocument (met opgaven) en uitvoeringsplan (met projecten) uitgewerkt en uitgevoerd (of gestart met de uitvoering als het een lange termijnplan betreft). Wij verbeteren de woonomgeving, de kwaliteit van de woningvoorraad en de toekomstkracht van de wijken en buurten waar we werken.</p> <p>2023 wordt het jaar van de uitvoering in de gebiedsgerichte aanpakken. Voor 5 GGA's zijn/worden de uitvoeringsplan gereed /gemaakt. In deze wijken en dorpen gaan we aan de slag met de uitvoering. De woningvoorraad wordt aangepakt en er wordt gewerkt aan de gebiedsopgaven m.b.t. het verbeteren van de woonomgeving en het uitrollen van passende sociale programma's (uit de andere pijlers).</p>
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<p>De ambitie voor 2023 is dus de omslag van planvorming naar uitvoering. Het is daarnaast belangrijk om in de gebiedsgerichte aanpakken waar de uitvoering reeds loopt ook vooral te leren van de zaken waar we in de uitvoering tegenaan lopen</p> <p>Concrete doelen in 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iedere GGA heeft een uitvoeringsplan. - De uitvoeringsplannen die klaar zijn worden tot uitvoering gebracht. - In 2023 worden 250 huizen geïsoleerd. - We leveren 2 modelwoningen op (gasloos) - We voeren bij 300 woningen een onderhoudsaanpak uit waarbij de straatgevel wordt verbeterd - We werken aan projecten ter verbetering van de woonomgeving. - De (sociale) programma's uit de overige pijlers worden ingezet binnen de gebiedsgerichte aanpakken. Zo ontstaat een breed programma voor zowel de stenen als de mensen. <p>Voorbeelden van activiteiten die in de GGA's samenkomen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzet energie- en bespaarcoach om middels de klantreis tot plannen te komen voor particuliere woningverbetering en woonlastenverlaging - Doorontwikkelen van de bespaarcoach tot een wooncoach die naast verduurzaming ook aanbod uitrolt voor onderhoud.

	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet verrijkte schooldag in GGA gebieden - Inrichting gezonde en klimaat adaptieve openbare ruimte - Inzet financieel instrumentarium voor woningeigenaren met een kleine portemonnee 			
Samenwerkingspartners	<ul style="list-style-type: none"> • Bewoners • Gemeenten (zowel fysieke als sociale domein) • Woningcorporaties • Welzijnsorganisaties • Scholen • Buurtverenigingen / bewonersorganisaties • Lokale ondernemers 			
Planning	<p>In Veendam en Bad Nieuweschans wordt in 2023 gewerkt aan de uitvoering van de uitvoeringsplannen. Voor Maarsveld, Vlagtwedde en Nieuwe Pekela zijn in 2023 de uitvoeringsplannen ook gereed. In Muntendam wordt zo snel mogelijk een plan voor het opstarten van de gebiedsgerichte aanpak gemaakt.</p> <p>In alle gebiedsgerichte aanpakken proberen we de aanpak van de particuliere woningvoorraad alvast op te starten vooruitlopend op het definitief goedkeuren van het uitvoeringsprogramma. Dit omdat we erachter komen dat in ieder GGA gebied de aanpak van de particuliere woningvoorraad een belangrijke opgave is en de eigenaren steeds meer en sneller hulp nodig hebben bij de huidige energieprijzen.</p>			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgegeven (t/m 01-07-2022)	Uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 6.231.000,-	€ 479.000,-	€ 2.314.000,-	€ 3.438.000,-

Klantreis Woonlastenverlaging	
Pijler: Woonomgeving	
Actielijn: We stimuleren en ondersteunen particuliere huiseigenaren bij de energietransitie	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend	
Wat valt er onder dit project?	
<p>Er is bij veel woningeigenaren in Oost-Groningen een gebrek aan investeringsvermogen. Daardoor gaat het energetisch verbeteren van de woningvoorraad hier moeilijker dan in andere delen van Nederland. Door een aanpak die specifiek is gericht op rendabel investeren voor particulieren en door de koppeling te leggen tussen de opgave op de particuliere markt en de verduurzaming door de woningcorporaties, worden woningeigenaren gestimuleerd om zelf in de kwaliteit en duurzaamheid van hun woning te investeren. Naast de positieve milieueffecten van investeren in een duurzame woningvoorraad is ook het verlagen van de woonquote voor inwoners van Oost-Groningen een belangrijke doelstelling bij de energietransitie.</p> <p>2022 is een jaar van uitvoering geweest. Projecten die we wilden doen zijn gedaan en geslaagd. Meer dan 10.000 inwoners uit Oost-Groningen hebben één van de diensten van JBC afgenomen (Energiecoach, Energiebespaarpakket, Quick Scan, Warmtebeeld etc). De bespaarcoach is succesvol gelanceerd, we hebben meer besparing gerealiseerd dan in 2021 en het grootste gedeelte van het team is intact gebleven. JBC als “merk” is bekender geworden dankzij optredens in diverse media en op het prinsjesfestival en de samenwerking met het beleidsterrein duurzaamheid is hechter.</p> <p>De behoefte aan onze diensten is ook een stuk groter geworden. Het jaar 2022 kenmerkt zich door de oorlog in Oekraïne, de energiecrisis en de oplopende rente. Een steeds groter wordende groep inwoners krijgt direct te maken met energiearmoede. Dit heeft het belang van het programma doen toenemen. Zowel vanuit gemeenten, inwoners als de andere pijlers van de regiodeal.</p>	
Relatie met andere pijlers	<ul style="list-style-type: none"> • Werk en Inkomen • Leren • Gezondheid
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	<p>Alle particuliere huiseigenaren in Oost-Groningen krijgen het instrumentarium dat zij nodig hebben bij het verduurzamen van hun woning.</p> <p>De uitvoeringsorganisatie van Jouwbespaarcoach.com staat en de instrumenten worden volop ingezet. Het komende jaar 2023 staat, net als 2022, in het teken van het verder gebruiken van ons klantreismodel en het verduurzamen van huizen. Daar komt de ambitie bij dat wij gemeenten ondersteunen om de verschillende programma’s die beschikbaar komen voor de verduurzaming van woningen op een effectieve manier in onze regio te laten landen. Denk hierbij aan het benutten van de SPUK energiearmoede en het Nationaal Isolatieprogramma.</p>
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	<p>De concrete doelen vanuit de regiodeal voor Jouwbespaarcoach.com zijn gerelateerd aan de stappen in ons klantreismodel. Per stap zijn ambities voor 2023 geformuleerd.</p> <p>Bewust: In deze fase maken wij woningeigenaren bewust van hun energiegebruik en hoe en hoeveel ze hierop kunnen besparen</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deelname Zosimpelalswat campagne - 1 nieuwsbrief/kwartaal - 1 ambassadeursverhaal/kwartaal - 1 stuk in de media/kwartaal - 1 wekelijkse uiting op social media

	<ul style="list-style-type: none"> - 1 naamsbekendheidsactie per kwartaal gericht op bestuurders/initiatieven - Deelname van 80 gezinnen aan programma Junior Energiecoach <p>Interesse: Deze fase heeft tot doel woningeigenaren te interesseren voor verduurzaming door hen de eerste besparingen te laten realiseren</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitgifte 5000 tasjes - 800 energiecoachgesprekken - 100 afnames dienst warmtebeeld - Organisatie 10 warmtesafari's - Organisatie samenwerking lokaal initiatief 5 keer - Inrichting energiespreekuur 5 keer - Succesvolle inrichting Klusbus en Dienst Waterzijdig Inregelen <p>Actieplan: Deze fase heeft tot doel de woningeigenaar een verduurzamingsplan voor de eigen woning te geven</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 384 Quick Scans - Verdiepen aanpak door uitbreiding kennis en koppeling financieel adviseur <p>Budget: In deze fase helpen wij inwoners tot een passend financieel plan te komen om hun verduurzamingswensen te financieren</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maken heldere definitie energiearmoede; - Inzet van 6 bespaarcoaches voor 0,44 Fte pp. Dit betekent 1 bespaarcoach per gemeente voor 2 dagen per week. - Bij 300 woningen een uitvoering met gemiddeld 2 grote maatregelen per woning - Succesvolle aanvraag voor uitbreiding bespaarcoachaankpak bij NIP <p>Uitvoering: In deze fase ontwikkelt JBC instrumenten om drempels voor huiseigenaren in de uitvoering weg te nemen</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisatie 2 inkoopacties per gemeente - Samenwerking met minimaal 4 partijen via Open House model <p>Meer willen: In deze fase ondersteunen en verleiden wij huiseigenaren tot het nemen van extra verduurzamingsstappen</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzet projectleider Ontwikkeling en Onderzoek 1 dag per week <p>Buiten de Regiodeal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In samenwerking met de gemeenten uitvoering geven aan de uitrol van SPUK middelen (verschillend per gemeente, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten). Dit is onder voorbehoud van besluitvorming in colleges. - Samenwerking met de gemeenten op Nationaal Isolatieprogramma. - Extra acties op het aanbieden van zonnepanelen
<p>Samenwerkingspartners</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Energieloket ● Gemeenten ● Lokale ondernemers ● Woningcorporaties

	<ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsorganisaties • Scholen • RWLP 			
Planning	Januari 2022 tot en met december 2024 - uitvoeringsfase			
Wat mag het kosten?				
Jouwbespaarcoach.com				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgegeven (t/m 01-07-2022)	Uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
	€ 3.274.000,-	€ 876.000,-	€ 2.289.000,-	€ 108.000,-

Vitale kernen				
Pijler: Woonomgeving				
Actielijn: We investeren in aantrekkelijke dorps- en stadscentra				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend				
Wat valt er onder dit project?				
<p>Centra in Oost-Groningen staan onder druk. Dat is geen specifiek Oost-Gronings probleem. Toch vraagt het aantrekkelijk houden van de centra in Oost-Groningen extra aandacht. Door het gebrek aan alternatieve invulmogelijkheden is het moeilijk om een businesscase voor het aantrekkelijk houden van de centra sluitend te krijgen. Met de Regio Deal willen wij gemeenten de kans geven om projecten voor het aantrekkelijk houden van de centra mogelijk te maken die zonder deal niet haalbaar zijn.</p> <p>Voor 4 van de 6 gemeenten zijn aanvragen ingediend en goedgekeurd. Dit is conform planning. De laatste 2 gemeenten, Pekela en Midden Groningen, hebben aanvragen in voorbereiding. Besluitvorming hierover wordt begin 2023 verwacht.</p>				
Relatie met andere pijlers		Werk en inkomen		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		<p>In 2023 zijn met gerichte investeringen, toegespitst op de specifieke situatie per kern, de centra aantrekkelijker en toekomstbestendig gemaakt. De leegstand in de kernwinkelgebieden is niet verder toegenomen en inwoners waarderen hun woon- en leefomgeving beter.</p> <p>Het programmabureau RWLP kan gemeenten ondersteunen bij het indienen van een aanvraag.</p>		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		<p>Doel voor 2023 is dat de laatste 2 vitale kernen aanvragen worden afgerond en dat de middelen van deze actielijn zijn uitgegeven.</p> <p>In de loop van 2023 wordt ook bekeken welk vervolg nodig/ mogelijk is voor de vitale kernen regeling. Hierbij is aansluiting bij de kernen aanpak van de Strategische Toekomstagenda Agenda Groningen (STAG) belangrijk.</p>		
Samenwerkingspartners		<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten • Lokale ondernemers • Woningcorporaties • RWLP 		
Planning		Eind 2023 verwachten wij het project te hebben afgerond doordat de laatste 2 aanvragen zijn gehonoreerd.		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	Budget t/m 2025	Totaal uitgegeven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025 (verwacht)
	€ 2.250.000,-	€ 2.250.000,-	€ 980.000,-	€ 0,-

5 FINANCIËN

5.1 FINANCIËLE VERDELING REGIO DEAL

Voor de totale Regio Deal Oost-Groningen wordt een begroting gehanteerd van 30 miljoen euro. Onderstaand overzicht toont de huidige verdeling over de pijlers en de actielijnen.

Pijlers	Totaal per pijler	Actielijnen	Totaal
Leren	€ 5.380.000	Opleidingsniveau verbeteren	€ 3.641.000
		Onderwijsparticipatie verhogen	€ 1.739.000
Werk en inkomen	€ 5.380.000	Stimuleren regionale economie	€ 2.104.356
		Doorstroom reguliere arbeidsmarkt	€ 1.786.716
		Schuldenproblematiek	€ 1.488.928
Gezondheid	€ 5.380.000	Gezonde leefstijl	€ 3.519.650
		Bereikbare zorg	€ 1.860.350
Woonomgeving	€ 12.735.000	Gebiedsgerichte aanpak	€ 6.231.165
		Energietransitie	€ 3.273.835
		Vitale kernen	€ 3.230.000
Overheadkosten	€ 1.125.000		€ 1.125.000
	-3%		
Totaal	€ 30.000.000		€ 30.000.000

5.2 TOTAALOVERZICHT PER PIJLER

PIJLER LEREN				
Actielijn/project	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Opleidingsniveau verbeteren	€ 1.759.000	€ 471.969	€ 636.513	€ 650.518
<i>Ondersteuningsroute PO/VO</i>	€ 360.000	€ 350.083	€ 9.917	€ -
<i>(Voortraject) Ervaringsdeskundige</i>	€ 294.000	€ 77.403	€ 216.597	€ -
<i>Impuls praktijkleren</i>	€ 260.000	€ 42.018	€ 45.000	€ 172.982
<i>Hoogbegaafdheid</i>	€ 705.000	€ 2.464	€ 225.000	€ 477.536
<i>Horeca-opleidingen</i>	€ 140.000	€ -	€ 140.000	€ -
Participatie verhogen	€ 1.679.500	€ 700.215	€ 736.104	€ 243.181
<i>Route Rubicon + De Boeg</i>	€ 1.461.000	€ 697.751	€ 612.104	€ 151.145
<i>Sluitende aanpak MBO</i>	€ 25.000	€ -	€ 25.000	€ -
<i>2BEI</i>	€ 193.500	€ 2.464	€ 99.000	€ 92.036
Totaal Pijler	€ 3.438.500	€ 1.172.184	€ 1.372.617	€ 893.698

Tabel 1

	Budget 2020 - 2025	Waarvan beschikt 2020 - 2025	Vrij budget 2020- 2025
Actielijn 1: Opleidingsniveau verbeteren	€ 3.641.000	€ 1.759.000	€ 1.882.000
Actielijn 2: Participatie verhogen	€ 1.739.000	€ 1.714.500	€ 24.500
Totaal pijler	€ 5.380.000	€ 3.473.500	€ 1.906.500

Tabel 2

Het totaalbudget t/m 2025 van actielijn 2 in tabel 1 wijkt af van het opgenomen beschikte bedrag in tabel 2. Dit komt doordat in tabel 1 enkel projecten zijn opgenomen die in 2023 uitgevoerd gaan worden. Tabel 2 is inclusief beschikte bedragen van een project dat gestopt is in 2022, zodat er een correct beeld gegeven kan worden van het resterende budget. In de jaarrekening zal dit beschikte bedrag bijgesteld worden naar de daadwerkelijke uitgaven.

Pijler Werk en Inkomen				
Actielijn/project	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Versterken reg. economie en werkgelegenheid	€ 1.676.505	€ 1.079.200	€ 591.955	€ 5.350
<i>Stimuleren van de ondernemende jeugd</i>	€ 15.000	€ 3.650	€ 6.000	€ 5.350
<i>Duurzame (agro-)innovatie</i>	€ 640.427	€ 436.007	€ 204.420	€ -
<i>ICT</i>	€ 856.078	€ 566.766	€ 289.312	€ -
<i>Aanbesteding en kwaliteit</i>	€ 25.000	€ 2.777	€ 22.223	€ -
<i>Ontwikkelen economische visie</i>	€ 140.000	€ 70.000	€ 70.000	€ -
Doorstroom reguliere arbeidsmarkt	€ 1.914.030	€ 1.345.530	€ 489.000	€ 79.500
<i>Werken over de grens</i>	€ 465.130	€ 365.130	€ 100.000	€ -
<i>Een werkend arbeidssysteem</i>	€ 1.448.900	€ 980.400	€ 389.000	€ 79.500
Schuldenproblematiek	€ 1.682.093	€ 673.377	€ 779.777	€ 228.939
<i>Intergenerationele armoede</i>	€ 956.500	€ 580.682	€ 146.879	€ 228.939
<i>Innovatieve schuldenaanpak</i>	€ 725.593	€ 92.695	€ 632.898	€ -
Totaal Pijler	€ 5.272.628	€ 3.098.107	€ 1.860.732	€ 313.789

Tabel 3

	Budget 2020-2025	Waarvan beschikt 2020-2025	Vrij budget 2020-2025
Actielijn 1: Versterken reg. economie en werkgelegenheid	€ 2.104.356	€ 1.679.645	€ 424.711
Actielijn 2: Doorstroom reguliere arbeidsmarkt	€ 1.786.716	€ 1.914.030	€ -127.314
Actielijn 3: Schuldenproblematiek	€ 1.488.928	€ 1.682.093	€ -193.165
Totaal pijler	€ 5.380.000	€ 5.275.768	€ 104.232

Tabel 4

Het totaalbudget t/m 2025 van actielijn 1 in tabel 3 wijkt af van het opgenomen beschikte bedrag in tabel 4. Dit komt doordat in tabel 3 enkel projecten zijn opgenomen die in 2023 uitgevoerd gaan worden. Tabel 4 is inclusief beschikte bedragen van een project dat gestopt is in 2022, zodat er een correct beeld gegeven kan worden van het resterende budget.

In tabel 4 is te zien dat er bij twee actielijnen meer beschikt is dan het beschikbare budget voor de betreffende actielijnen. Dit komt door verwachte potentiële vrijval binnen projectbudgetten. In de jaarrekening stellen we eventuele vrijval vast en zal resterend negatief budget verrekend worden met actielijn 1.

Pijler Gezondheid				
Actielijn/project	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Gezonde leefstijl	€ 3.429.000	€ 521.099	€ 1.472.065	€ 1.435.836
<i>Verrijkte schooldag</i>	€ 2.304.000	€ 509.359	€ 900.000	€ 894.641
<i>Vitalisering ouderen in Oost-Groningen</i>	€ 500.000	€ 2.935	€ 200.000	€ 297.065
<i>Goede & kansrijke start</i>	€ 200.000	€ 2.935	€ 100.000	€ 97.065
<i>JOGG – Gezonde jeugd, Gezonde toekomst</i>	€ 225.000	€ 2.935	€ 75.000	€ 147.065
<i>Preventie zonder Professionals</i>	€ 100.000	€ 2.935	€ 97.065	€ -
<i>Gezonde voeding voor iedereen</i>	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -
Bereikbare en toegankelijke zorg	€ 1.693.000	€ 40.300	€ 1.011.318	€ 641.383
<i>Preventie in de keten – Ondersteuner Sociaal Domein</i>	€ 1.056.000	€ 18.682	€ 528.000	€ 509.318
<i>Gemeentelijke aansluiting Zorg Domein</i>	€ 177.000	€ 2.935	€ 102.000	€ 72.065
<i>AED-netwerk Oost-Groningen</i>	€ 330.000	€ 18.682	€ 311.318	€ -
<i>Zorgmedewerkers en de arbeidsmarkt</i>	€ 130.000	€ -	€ 70.000	€ 60.000
Totaal Pijler	€ 5.122.000	€ 561.398	€ 2.483.383	€ 2.077.219

Tabel 5

Gezondheid			
	Budget 2020-2025	Waarvan beschikt 2020-2025	Vrij budget 2020-2025
Actielijn 1: Gezonde leefstijl	€ 3.519.650	€ 3.474.650	€ 45.000
Actielijn 2: Bereikbare en toegankelijke zorg	€ 1.860.350	€ 1.693.000	€ 167.350
Totaal pijler	€ 5.380.000	€ 5.167.650	€ 212.350

Tabel 6

Het totaalbudget t/m 2025 van actielijn 1 in tabel 5 wijkt af van het opgenomen beschikte bedrag in tabel 6. Dit komt doordat in tabel 5 enkel projecten zijn opgenomen die in 2023 uitgevoerd gaan worden. Tabel 6 is inclusief het budget van een project dat omgezet is naar andere projecten. Hierdoor kan er een correct beeld gegeven worden van het resterende budget.

Woonomgeving				
Actielijn/project	Budget t/m 2025	Totaal uitgaven	Verwachte uitgaven 2023	Restbudget 2024/2025
Gebiedsgerichte aanpak	€ 6.231.000	€ 479.000	€ 2.314.000	€ 3.438.000
Klantreis woonlastenverlaging	€ 3.274.000	€ 876.000	€ 2.289.000	€ 108.000
Vitale kernen	€ 2.250.000	€ 2.250.000	€ 980.000	€ -
Totaal Pijler	€ 11.755.000	€ 3.605.000	€ 5.583.000	€ 3.546.000

Tabel 7

	Budget 2020 - 2025	Waarvan beschikt 2020 - 2025	Vrij budget 2020- 2025
Actielijn 1: Gebiedsgerichte aanpak	€ 6.231.165	€ 6.231.000	€ 165
Actielijn 2: Energietransitie	€ 3.273.835	€ 3.274.000	€ -165
Actielijn 3: Vitale kernen	€ 3.230.000	€ 2.250.000,00	€ 980.000,00
Totaal pijler	€ 12.735.000	€ 11.755.000	€ 980.000

Tabel 8